

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PODNIKOHOSPODÁŘSKÁ

Finanční analýza zemědělského družstva
Financial Analysis of Agricultural Cooperative

Student: Kamila Šenková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Blanka Poczatková, Ph.D., MBA

Ostrava 2020

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra podnikohospodářská

Zadání bakalářské práce

Student: **Kamila Šenková**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6208R020 Ekonomika podniku
Téma: **Finanční analýza zemědělského družstva**
Financial Analysis of Agricultural Cooperative
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Teoreticko-metodická východiska finanční analýzy
 3. Charakteristika Zemědělského obchodního družstva
 4. Finanční analýza daného zemědělského družstva
 5. Shrnutí a doporučení
 6. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

ČIŽINSKÁ, Romana. *Základy finančního řízení podniku*. Praha: Grada, 2018. ISBN 978-80-271-0194-8.
RUČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 5. vyd. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5534-2.
SYNEK, Miloslav a Eva KISLINGEROVÁ. *Podniková ekonomika*. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-274-8.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Blanka Poczatková, Ph.D., MBA**

Datum zadání: 22.11.2019
Datum odevzdání: 07.05.2020

doc. Ing. Jindra Peterková, Ph.D.
vedoucí katedry

doc. Ing. Vojtěch Spáčil, CSc.
děkan fakulty

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně všech příloh č. 5-8, vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 6.5.2020

.....
Kamila Šenková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce, paní Ing. Blance Poczatkové, Ph.D., MBA za její odborné vedení a cenné rady při zpracování mé bakalářské práce. Také děkuji Zemědělskému družstvu Tísek a paní Jitce Krayzlové za poskytnutí podkladů a informací potřebných k vypracování této práce.

Obsah

1 Úvod	5
2 Teoreticko – metodická východiska finanční analýzy	6
2.1 Podstata finanční analýzy	6
2.2 Uživatelé finanční analýzy	8
2.3 Zdroje informací pro finanční analýzu	10
2.3.1 Rozvaha	10
2.3.2 Výkaz zisku a ztráty	12
2.3.3 Přehled o peněžních tocích	14
2.4 Vzájemné vazby mezi účetními výkazy	16
2.5 Metody finanční analýzy	16
2.5.1 Elementární metody analýzy	17
2.5.2 Vybrané souhrnné metody hodnocení finanční úrovně	28
3 Charakteristika Zemědělského obchodního družstva Tísek	32
3.1 Historie podniku	32
3.2 Představení družstva	32
3.3 Organizační struktura	34
3.4 Podnikatelské prostředí družstva	35
4 Finanční analýza daného zemědělského družstva	37
4.1 Horizontální analýza	37
4.1.1 Horizontální analýza aktiv	37
4.1.2 Horizontální analýza pasiv	40
4.1.3 Horizontální analýza provozního výsledku hospodaření	43
4.1.4 Horizontální analýza nákladů	45
4.1.5 Horizontální analýza výnosů	45
4.2 Vertikální analýza	46
4.2.1 Vertikální analýza aktiv	46
4.2.2 Vertikální analýza pasiv	47
4.2.3 Vertikální analýza nákladů	48
4.2.4 Vertikální analýza výnosů	49
4.3 Analýza fondů	50
4.4. Analýza cash flow	51
4.5 Ukazatele rentability	52
4.6 Ukazatele aktivity	53

4.7 Ukazatele likvidity	54
4.8 Ukazatele zadluženosti	55
4.9 Vybrané ukazatele s využití cash flow	56
4.10 Du Pontův rozklad	57
4.11 Model IN – Index důvěryhodnosti	58
4.12 Kralickův Quciktest	59
5 Shrnutí a doporučení	60
5.1 Shrnutí	60
5.2 Doporučení pro stabilizaci výsledku hospodaření	61
5.3 Doporučení vztahující se k peněžním prostředkům	62
5.4 Doporučení vztahující se k zadluženosti	62
5.5 Doporučení častějšího vyhodnocování finanční situace	62
6 Závěr	64
Seznam použité literatury	65
Seznam zkratk	68
Prohlášení o využití výsledku bakalářské práce	
Seznam příloh	
Přílohy	

1 Úvod

V současném podnikatelském prostředí, které se vyznačuje velkou konkurencí, rostoucími nároky na podnikatele a na jejich produkty, může přežít jen ten nejsilnější podnik. Takový podnik musí umět reagovat na změny podmínek na trhu a efektivně využívat zdroje, respektive efektivněji než konkurence. To je jeden z důvodů, kvůli kterému si stále více podniků uvědomuje, jak důležité je mapovat svou finanční situaci a snažit se tak předejít potenciálním problémům. K rozboru finanční situace podniku je možno využít finanční analýzu.

Cílem této práce je zhodnocení finanční stability podniku za pomoci elementárních metod finanční analýzy a na základě zjištěných výsledků podat doporučení pro zlepšení finanční stability podniku. Data pro finanční analýzu budou čerpána především z výkazu zisku a ztráty, rozvahy a přehledu o peněžních tocích. Není potřeba využívat všechny typy ukazatelů, ba naopak stačí vybrat ty, které informují o situaci podniku z pohledu vybraného tým, kdo analýzu provádí.

Práce je rozdělena do šesti kapitol, přičemž první kapitola je úvod a poslední je závěr. Druhá kapitola se zabývá teoreticko-metodickými východisky finanční analýzy, popisuje samotnou podstatu finanční analýzy a obsahuje nezbytný výčet ukazatelů finanční analýzy sloužící k hodnocení finanční stability podniku.

Třetí část práce je zaměřena na charakteristiku vybraného podniku. V této části je vymezena právní forma, upřesněn předmět podnikání, historie podniku a organizační struktura.

Čtvrtá kapitola je již přímo zaměřena na finanční analýzu daného zemědělského družstva a obsahuje výpočty vybraných ukazatelů zmíněných v teoreticko-metodické části práce. Jsou zde vypočteny absolutní, rozdílové a vybrané poměrové ukazatele. U rentability vlastního kapitálu je proveden Du Pontův rozklad, jakožto jeden ze zástupců pyramidových rozkladů, jenž zobrazuje vzájemné vazby mezi dílčími ukazateli vyššího řádu. Jako zástupci soustav ukazatelů jsou zde model IN05 a Kralickův Quick-test. Ke konci této kapitoly je provedeno shrnutí.

Pátá kapitola je zaměřena na doporučení vycházející z výpočtů provedených v kapitole předcházející.

2 Teoreticko – metodická východiska finanční analýzy

V teoreticko – metodických východiscích práce jsou popsány teoretické poznatky, které jsou důležité pro snazší pochopení dané problematiky. První část představuje samotnou finanční analýzu a její nejčastější uživatele. Druhá část specifikuje a hodnotí zdroje, ze kterých finanční analýza vychází. Třetí část se věnuje popisu a rozdělení jednotlivých metod a technik finanční analýzy. Poslední část pak poukazuje na vypovídací hodnotu finanční analýzy a její slabé stránky.

2.1 Podstata finanční analýzy

V současné době, kdy se ekonomické prostředí na trhu neustále mění, je potřeba aby se tyto změny reflektovaly i ve firmách, které jsou tohoto prostředí součástí. V současnosti je tedy rozbor hospodaření pomocí finančních ukazatelů, prováděn v rámci finanční analýzy, nezbytnou součástí pro vyhodnocování úspěšnosti firemní strategie a návaznosti na ekonomické prostředí. *Růčková (2015)*

Jak tvrdí Kašík a kol. (2013, s.136): „, Finanční analýza (financial analysis) patří mezi nejdůležitější nástroje k určení finanční stránky podniku. I přes to, že důkladné zvládnutí finanční analýzy podniku není vůbec jednoduché, měl by každý podnikatel či manažer být schopen použít základní nástroje finanční analýzy a rozboru dat vyplývajících z účetní závěrky, aby mohl zpětně vyhodnotit svá rozhodnutí, odhadnout budoucí vývoj a včas reagovat na indikace blížících se nebezpečí.“

Podstata finanční analýzy tedy spočívá v přípravě podkladů pro kvalitní rozhodování o fungování podniku. Je patrné, že spojitost mezi účetnictvím a rozhodováním o podniku je velice úzká. Účetnictví předkládá sice, do určité míry, přesné hodnoty, ale jen k určitému okamžiku. Jsou tedy poměrně izolované. Proto, aby mohla být tato data použita pro hodnocení finančního zdraví, musí být podrobena finanční analýze. *Růčková (2015)*

Kořeny finanční analýzy jsou podle dostupných pramenů spjaty se Spojenými státy americkými, avšak z počátku pouze na úrovni teoretické. S praktickou analýzou neměly nic společného. Finanční analýza se vyvíjela v závislosti na době, ve které měla fungovat. Podstatný přelom zaznamenala finanční analýza v období, kdy se začaly používat počítače, jelikož se tím změnily i matematické obecné zákonitosti, které vedly k jejich sestavování.

Zpočátku byly finanční analýzou vyobrazovány absolutní změny v účetních výsledcích. Později však vyšlo najevo, že rozvaha a výkaz zisku a ztráty jsou zdrojem informací pro zachování likvidity a schopnost přežít. *Růčková (2015)*

Období před druhou světovou válkou je na našem území obdobím, kdy se v literatuře začíná objevovat pojem „analýza bilanční“. Po druhé světové válce je už zaveden a aplikován pojem „finanční analýza“ pro rozbor finanční situace podniku nebo státu, i když v našich podmínkách je úplný rozmach těchto rozborů až po roce 1989. *Růčková (2015)*

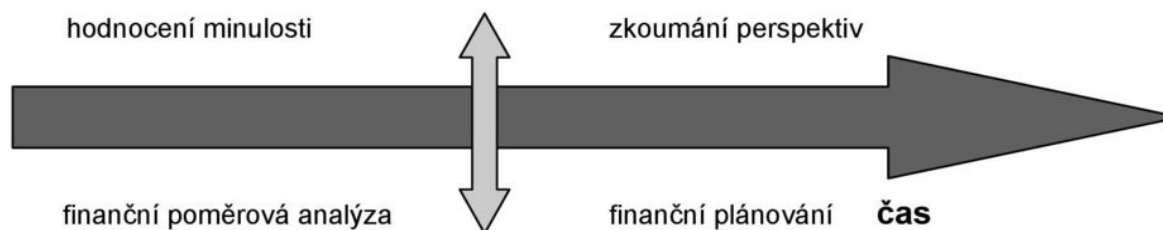
V zemích, kde je tržní ekonomika podstatně rozvinuta, má finanční analýza dlouholetou tradici. Ani Česká republika není výjimkou, a i zde je finanční analýza nepostradatelným prvkem při hodnocení ekonomické situace podniku. Výsledky získané z finanční analýzy jsou pak adekvátním kritériem pro ekonomické rozhodování a podnikové finance se dostávají do centra pozornosti. *Růčková (2015)*

Díky získaným informacím lze, při správném interpretování výsledků, získat cenné informace pro efektivní řízení podniku. Bez efektivního řízení podnikatelské činnosti by schopnost vytvářet zisk, jakožto primárního důvodu zakládání podniků, nebylo možné. Zajištění platební schopnosti je většinou bráno jako cíl druhotný, avšak bez platební schopnosti není existence podniku rovněž možná. *Blaha a Jindřichovská (2006)*

Nelze zcela přesně říct, která ze získaných informací má přednost a tím pádem, které by měla být přikládána větší váha, proto by podstata finančního řízení podniku měla směřovat k vyváženému stavu mezi oběma. V praxi jsou požadavky podniku vytváření zisku bez ohrožování platební schopnosti a dosažení takové úrovně likvidního majetku, která zajistí jak solventnost podniku, tak výdělkovou schopnost. Obecně lze říci, že efektivnost podniku, je vyšší tam, kde je vysoká kupní síla a nízká konkurence. Kupní síla je ovlivněna mírou nezaměstnanosti či ekonomickým růstem v místě podnikání. Platební schopnost podniku je bezesporu důležitá především v době ekonomické krize, kdy je potřeba podnik udržet na trhu. *Růčková (2015)*

Finanční analýza je podstatná hned ve dvou rovinách: První rovina je brána z pohledu ohlédnutí se do minulosti na vývoj firmy až po současnost. Druhá rovina nám umožňuje skrze finanční analýzu získat data sloužící k následnému finančnímu plánování, a to jak na úrovni krátkodobého plánování, tak na úrovni strategického plánování související s dlouhodobým rozvojem firmy. *Růčková (2015)*

Obr. 2.1: Časové hledisko hodnocení informací

Zdroj: Růčková, 2015, s. 9

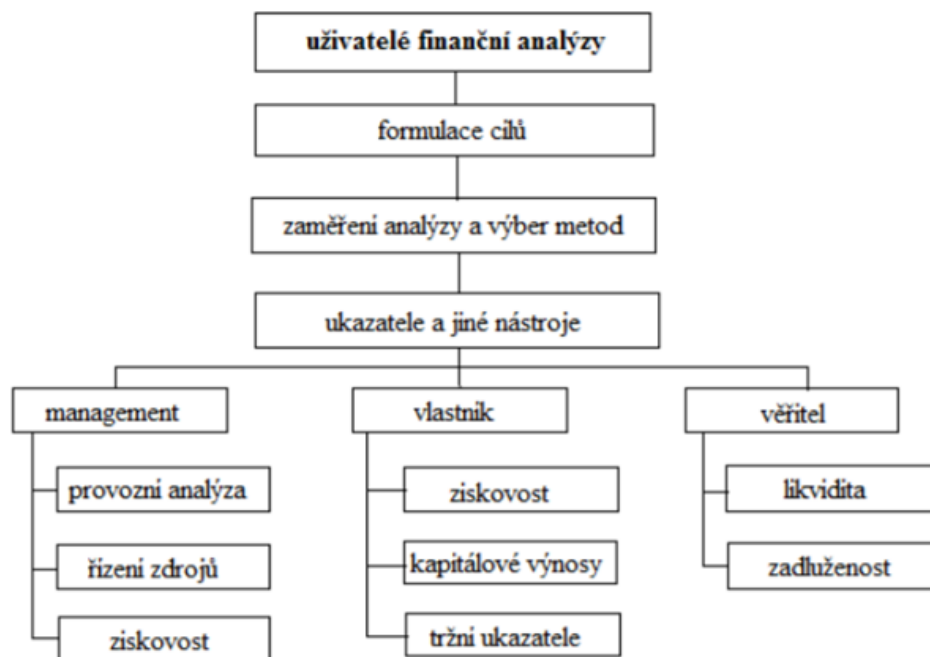
Finanční analýza není součástí pouze a jen finančního řízení podniku, ovlivňuje také podnik v mnoha jiných ohledech; jako součást marketingové SWOT analýzy a jako zdroj dat při celé řadě rozhodovacích procesů ve firemním řízení. Z čistě věcného pohledu je zpracování finanční analýzy důležité pro identifikaci slabých stránek podniku ve finančním zdraví, které by ho mohly ohrozit, ale také silných stránek souvisejících s budoucím zhodnocením majetku podniku. *Růčková (2015)*

Výsledky a závěry jednotlivých oblastí finanční analýzy podniku představují zdroje informací, které poskytují o podniku údaje o jeho rentabilitě, zadluženosti, likviditě, aktivitě, ale i o tom, jak ho vnímá vnější prostředí. *Blaha a Jindřichovská (2006)*

2.2 Uživatelé finanční analýzy

Obecně lze říci, že ještě před začátkem tvorby finanční analýzy je potřeba, aby si dané skupiny uživatelů stanovily cíle, kterých chtějí finanční analýzou dosáhnout. Na základě stanovení těchto cílů je třeba stanovit si metodu vypracování finanční analýzy z pohledu nákladů na její vypracování. A v tomto okamžiku se postupy pro zpracování finanční analýzy rozcházejí v závislosti na tom, pro kterou skupinu uživatelů je tvořena. *Růčková (2015)*

Obr. 2.2: *Uživatelé finanční analýzy a její zaměření.*

Zdroj: Růčková, 2015, s. 12

Podle obrázku 2.2 je tedy patrné, že management podniku bude v krátkodobém časovém horizontu zaměřen na zkoumání struktury zdrojů a finanční nezávislost podniku jako součást provozní analýzy a poté, jakožto mezičlánek odpovědný za své jednání vlastníků podniku, bude brána v potaz ziskovost.

Vlastníci si ověřují, zda jimi vložené finanční prostředky jsou v podniku řádně zhodnocovány a využívány. Pro ně je tedy primární cíl maximalizace tržní hodnoty vlastního kapitálu podniku, ziskovost a vztah peněžních toků k dlouhodobým závazkům.

Jako věřitel můžeme na analýzu nahlížet dvojím způsobem. A to sice jako banka, pro kterou je nejdůležitější sledování dlouhodobé likvidity a ziskovost a poté jako krátkodobý věřitel, pro kterého je podstatná platební schopnost podniku, struktura krátkodobých závazků a struktura oběžných aktiv, jako potenciálních finančních prostředků. Ať už jde ale o jakéhokoli věřitele je jasné, že hlavní a pro všechny společný cíl bude, aby nevznikalo riziko nesplacení finančních prostředků. *Růčková (2015)*

2.3 Zdroje informací pro finanční analýzu

Kvalita sestavení finanční analýzy, vycházející z relevantních informací, do jisté míry závisí na použitých vstupních informacích. Je potřeba, aby byly přesné, ale zároveň i zcela komplexní, aby nedocházelo k čerpání informací z dat, které by mohly zkreslovat výsledky při posuzování finančního zdraví podniku. *Grünwald a Holečková (2007)* Nejčastějšími zdroji, ze kterých jsou čerpána data, jsou účetní výkazy.

Účetní výkazy podávají informace nejednomu uživateli. Je možné je rozdělit na dvě skupiny, a to sice: finanční účetní výkazy a vnitropodnikové účetní výkazy. Finanční účetní výkazy jsou brány jako výkazy externí, neboť poskytují informace převážně externím uživatelům. Zobrazují přehled o skladbě a stavu majetku, zdrojích rytí, využití výsledku hospodaření a také přehled o peněžních tocích. *Růčková (2015)*

Vnitropodnikové účetní výkazy vycházejí z potřeb každého podniku, a právě použití vnitropodnikových dat a informací vede ke zpřesnění výsledku prováděné finanční analýzy a k odstranění výkyvů od skutečnosti, především proto, že vnitropodnikové účetní výkazy jsou sestavovány s jistou periodicitou, čímž se vytvářejí přesnější časová pásma, což je pro finanční analýzu podstatné. *Růčková (2015)*

2.3.1 Rozvaha

Rozvaha je účetní výkaz, který obsahuje stav a strukturu vstupů používaných v procesu podnikatelské činnosti k určitému datu. Počátečním vstupem do podnikání je vlastní kapitál podnikatele, případně cizí zdroje, tedy závazky ke svým věřitelům. „*Tyto vložené zdroje mají vždy konkrétní věcnou (majetkovou) podobu, která se v průběhu podnikatelské činnosti mění podle konkrétních potřeb podniku – z peněz se stávají zásoby, ze zásob se stávají pohledávky a z nich opět peníze. Za určitých podmínek je výsledkem procesu transformace vstupů na výstupy nový kapitál ve formě zisku.*“ *Čížinská (2018, s. 49)*

Rozvaha se řídí základní bilančním pravidlem:

$$\text{součet aktiv} = \text{součet pasiv}$$

Tab. 2.1: *Struktura rozvahy*

Rozvaha k 31.12. 20XX	
Aktiva (majetková struktura)	Pasiva (finanční struktura)
Dlouhodobý majetek	Vlastní kapitál
Krátkodobý majetek	Cizí kapitál
Ostatní aktiva	Ostatní pasiva

Zdroj: Růčková, 2015, s. 24

Za aktiva bývají v účetnictví označované veškeré majetkové položky. Jejich existence je výsledkem minulých událostí, od nichž podnik očekává budoucí ekonomické užitky, neboť aktivum může být:

- ve formě materiálu spotřebováno při výrobě výrobku, který bude následně prodán zákazníkovi jako zboží.
- pohledávka, vyinkasována v hotovosti, která může být následně vložena na běžný účet.
- nebo peníze, které utržíme, použijeme na úhradu závazků. Čížinská (2018)

Tab. 2.2: *Struktura strany aktiv rozvahy*

	Běžné účetní období			Minulé účetní období
	Brutto	Korekce	Netto	Netto
Aktiva celkem				
A. Pohledávky za upsaný vlastní kapitál				
B. Dlouhodobý majetek				
B.I. Dlouhodobý nehmotný majetek				
B.II. Dlouhodobý hmotný majetek				
B.III. Finanční investice				
C. Krátkodobý majetek				
C.I. Zásoby				
C.II. Dlouhodobé pohledávky				
C.III. Krátkodobé pohledávky				
C.IV. Finanční majetek				
D. Ostatní aktiva				
D.I. Časové rozlišení				
D.II. Dohadné účty aktivní				

Zdroj: Růčková, 2015, s. 24

Pasiva nebo též zdroje financování podniku, představují strukturu podnikového kapitálu, ze kterého podnik financuje svůj majetek. Strana pasiv je posuzována z hlediska vlastnictví zdrojů financování, tedy na zdroje vlastní a zdroje cizí. K pasivům tedy patří:

- vlastní kapitál,
- cizí kapitál,
- ostatní pasiva. *Růčková (2015)*

Tab. 2.3: *Struktura strany pasiv rozvahy*

	Stav v běžném účetním období	Stav v minulém účetním období
Pasiva celkem		
A. Vlastní kapitál		
I. Základní kapitál		
II. Kapitálové fondy		
III. Fondy ze zisku		
IV. Výsledek hospodaření minulých let		
V. Výsledek hospodaření běžného období		
B. Cizí kapitál		
I. Rezervy		
II. Dlouhodobé závazky		
III. Krátkodobé závazky		
IV. Bankovní úvěry a výpomoci		
C. Ostatní pasiva		
I. Časové rozlišení		
II. Dohadné účty pasivní		

Zdroj: Růčková, 2015, s. 26

2.3.2 Výkaz zisku a ztráty

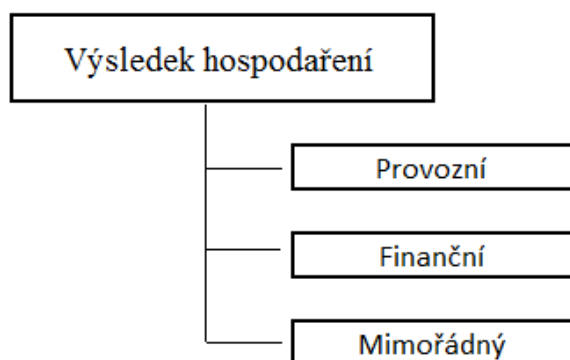
„Výkaz zisku a ztráty je písemný přehled o výnosech, nákladech a výsledku hospodaření za určité období. Zachycuje tedy pohyb výnosů a nákladů, nikoliv pohyb příjmů a výdajů!“ *Růčková (2015, s. 31)*. Základní princip výkazu zisku a ztráty pak lze zjednodušeně vyjádřit vzorcem:

$$\text{výnosy} - \text{náklady} = \text{výsledek hospodaření} \quad (2.1)$$

Začneme-li definicí výnosů, dají se chápat, jako veškeré peněžní prostředky, které podnik za dané účetní období nabyt, aniž by v tomto období došlo k jejich úhradě. Náklady pak znázorňují peněžní prostředky, které podnik v daném účetním období vynaložil na získání výnosů, přestože k jejich zaplacení nemuselo v daném období dojít. *Dluhošová (2010)*

V rámci finanční analýzy hledáme při vyhodnocování výkazu zisku a ztráty odpověď na otázku, jak jednotlivé položky tohoto výkazu ovlivnily výsledek hospodaření. Ve skladbě výkazu zisku a ztráty je možné najít několik úrovní výsledku hospodaření podle toho, jaké náklady a výnosy do nich vstupují. *Růčková (2015)*

Obr. 2.3: Členění výsledku hospodaření

Zdroj: Vlastní zpracování dle Růčková (2015)

Nejdůležitější položkou je výsledek hospodaření z provozní činnosti, který reflektuje schopnost firmy ze své hlavní činnosti vytvářet kladný výsledek hospodaření.

Tento výsledek je složen z:

- výsledku z prodeje zboží a služeb,
- výsledku z prodeje investičního majetku a materiálu,
- výsledku z ostatní provozní činnosti. *Růčková (2015)*

Výsledek hospodaření z finanční činnosti pak poukazuje na financování a finanční operace podniku. A mimořádný výsledek hospodaření vyplývá z neočekávaných operací podniku, které se pravidelně neopakují. *Dluhošová (2010)*

Tab. 2.4: *Struktura výkazu zisku a ztráty*

Symbol	Položka	Hodnota
OM	+ Obchodní marže	
T _p	+ Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	
N _p	– Provozní náklady	
VH _p	= Provozní výsledek hospodaření	
V _f	+ Výnosy z finanční činnosti	
N _f	– Náklady z finanční činnosti	
VH _f	= Finanční výsledek hospodaření	
DB	– Daň z příjmu za běžnou činnost	
VH _b	= Výsledek hospodaření za běžnou činnost (VH _p + VH _f - DB)	
V _M	+ Mimořádné výnosy	
N _M	– Mimořádné náklady	
DM	– Daň z mimořádné činnosti	
VH _M	= Mimořádný výsledek hospodaření	
VH	= Výsledek hospodaření za účetní období (VH _b + VH _M)	

Zdroj: Dluhošová, 2010, s. 58

Výkaz zisku a ztráty pracuje s několika typy zisku, a to sice:

- EAT (Earnings after Taxes) neboli čistý zisk, znázorňuje výsledek hospodaření za účetní období po zdanění,
- EBT (Earnings before Taxes) je zisk před zdaněním,
- EBIT (Earnings before Interest and Taxes) je pak zisk před zdaněním a úroky,
- EBITDA (Earnings before Interest, Taxes, Depreciation and Amortisation Charges) a ten pak znázorňuje zisk před zdaněním, úroky, a navíc také odpisy. *Knápková, Pavelková, Šteker (2013)*

2.3.3 Přehled o peněžních tocích

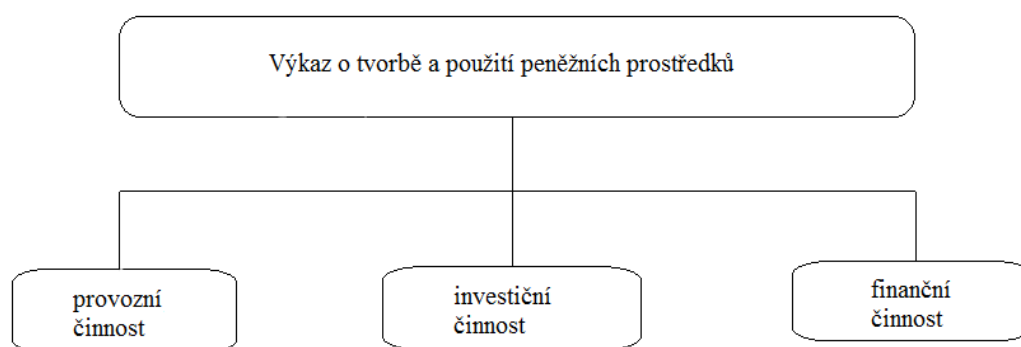
Přehled o peněžních tocích, jinak také výkaz cash flow je účetní výkaz, který sleduje zdroje tvorby peněžních prostředků za účetní období a tím slouží k posouzení finanční situace podniku. Má vypovídací hodnotu o množství peněžních prostředků, které podnik vytvořil a k jakému účelu je následně použil. Přehled o peněžních tocích vypovídá o peněžních tocích, kterými se rozumí příjmy, tedy přírůstky a výdaje, tedy úbytky, a to na straně peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů. Penězi se rozumí peníze v hotovosti, ceniny, peníze na běžném účtu případně peníze na cestě. Za peněžní ekvivalenty pak považujeme krátkodobý likvidní majetek, který lze při nízkých nákladech přeměnit

v předem známou peněžní částku a u kterého se nepředpokládají razantní změny hodnoty v čase. *Růčková (2015)*

Rozlišujeme dvě základní metody sestavení výkazu cash flow a to metodou přímou a nepřímou. Přímá metoda sleduje příjmy a výdaje za dané účetní období. Metoda nepřímá pak vychází z výsledku hospodaření, který mění na tok peněz. *Knápková, Pavelková, Šteker (2013)*

Stejně jako u výkazu zisku a ztráty lze výkaz cash flow rozdělit na tři základní části, a to sice na část z provozní činnosti, z investiční činnosti a z finanční činnosti.

Obr. 2.4: *Struktura výkazu cash flow*

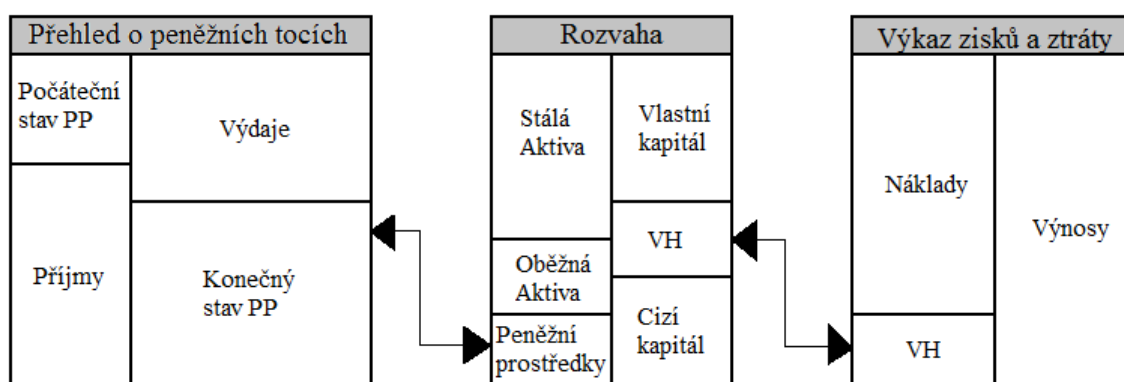
Zdroj: Růčková, 2015, s. 34

Nejdůležitější část je ta část, která nám podává obraz o skutečnosti vydělaných peněz a jejich obrazu ve výsledku hospodaření a také o vlivu peněz na změnu pracovního kapitálu, tedy část z provozní činnosti. Oblast investiční činnosti nám ukazuje výdaje spojené s pořízením investičního majetku, ale také rozsah příjmu plynoucí z prodeje investičního majetku. A poslední oblast, oblast finanční, hodnotí vnější financování a pohyb dlouhodobého kapitálu, ať už se jedná o splácení úvěrů nebo třeba výplata dividend podniku. *Růčková (2015)*

2.4 Vzájemné vazby mezi účetními výkazy

Páteří tohoto systému výkazů je rozvaha, která sleduje stav zdrojů financování a majetek potřebný k realizaci podnikatelské činnosti. Z výkazu zisku a ztráty zjišťujeme výsledek hospodaření za běžné účetní období, který podniku ukazuje zhodnocování vloženého kapitálu a který je následně použit jako položka na straně pasiv v rozvaze. Výkaz cash flow nám podává obraz o změně peněžních prostředků, jakožto položkou na straně aktiv rovněž v rozvaze.

Obr. 2.5: Vazby mezi výkazy

Zdroj: Dluhošová, 2010, str. 63

2.5 Metody finanční analýzy

Při realizaci finanční analýzy je potřeba uvědomit si, která metoda bude ta nejvhodnější. Volba metody pro finanční analýzu musí být zvolena s ohledem na:

- **Účelnost** – to znamená, že vždy musí být brán ohled na zadaný cíl zkoumání. Je potřeba si vždy předem uvědomit, k čemu má výsledek analýzy sloužit. Nelze však brát odpovědi jako pravidlo, které platí pro všechny typy podniku. Interpretace musí být vždy provedena s ohledem na možná rizika, který by z chybného použití vzešla. *Růčková (2015)*
- **Nákladnost** – je třeba myslet na to, aby náklady vynaložené na zpracování analýzy odpovídaly výsledkům, které pak budou pro firmu přínosem. *Růčková (2015)*
- **Spolehlivost** – té jde docílit kvalitnějším využitím všech dostupných dat. Čím spolehlivější tyto data budou, tím spolehlivější budou výsledky plynoucí z analýzy. *Růčková (2015)*

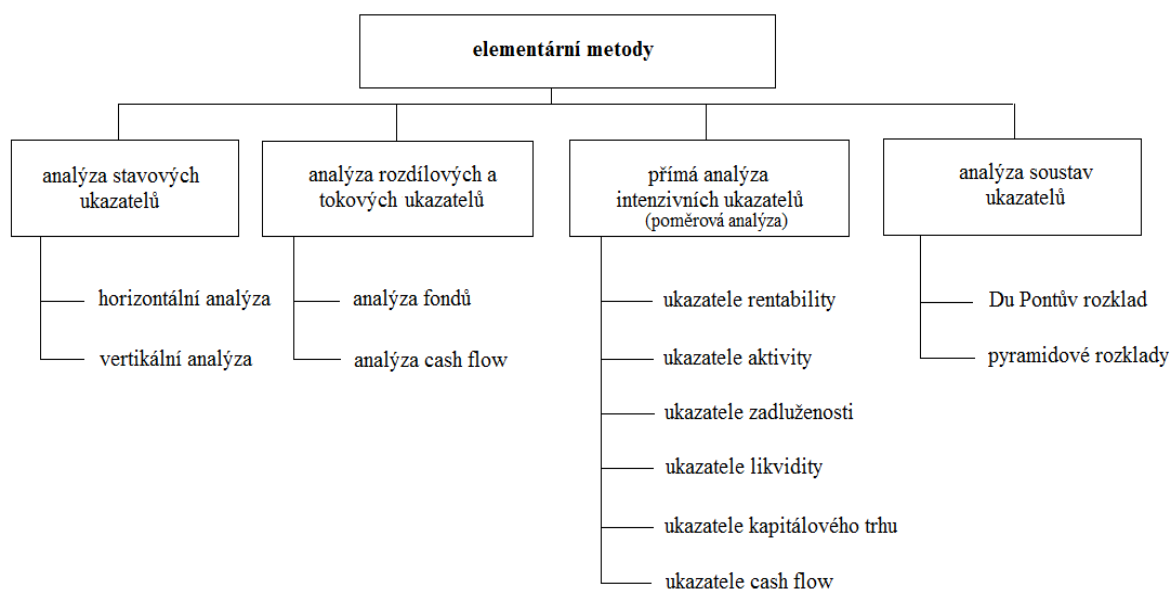
Pokud bychom měli shrnout celou podkapitolu používání metod finanční analýzy pár slovy, mohli bychom říci, že použitím vhodnější metody, dosáhneme spolehlivějších závěrů a tím snížíme riziko při rozhodování.

2.5.1 Elementární metody analýzy

Je potřeba si uvědomit, že u finančních analýz je stále nejdůležitější hledisko času. Proto je zapotřebí rozlišovat veličiny stavové, zachycené k určitému okamžiku a veličiny tokové, které se váží k časovému intervalu. Samozřejmě je potřeba brát v potaz, že čím delší bude doba, kterou podnik posuzuje, tím více dat nasbírám a tím menší a zanedbatelnější budou nepřesnosti, které při analýze vzniknou.

Klasickým členěním ukazatelů je členění na absolutní, rozdílové a poměrové. Absolutní ukazatele vychází přímo z hodnocení výsledků jednotlivých položek základních účetních výkazů. Rozdílové ukazatele se počítají jako rozdíl konkrétní položky aktiv s konkrétní položkou pasiv. Poměrové ukazatele, jakožto nejpočetnější a nejvýznamnější skupina ukazatelů, je definována jako poměr dvou položek z účetních výkazů. Hodnota pak udává velikost ukazatele v čitateli na jednotku ukazatele ve jmenovateli. *Růčková (2015)*

Obr. 2.6: *Elementární metody finanční analýzy*

Zdroj: Růčková, 2015, s.44

Analýza stavových ukazatelů

Analýza stavových ukazatelů zahrnuje horizontální a vertikální analýzu.

Horizontální analýza zkoumá změny hodnot v čase. Z časových řad pak lze pozorovat změny hodnot, a tudíž i odhadnout budoucí trend významných položek (tržby, zisk, aktiva, pasiva). *Dluhošová (2010)*

$$\text{Absolutní změna} = U_t - U_{t-1} = \Delta U_t$$

$$\text{Dluhošová (2010)} \quad (2.2)$$

$$\text{Relativní změna} = \frac{U_t - U_{t-1}}{U_{t-1}} = \frac{\Delta U_t}{U_{t-1}}$$

$$\text{Dluhošová (2010)} \quad (2.3)$$

Přičemž:

U_t je hodnota ukazatele, t je běžný rok a $t-1$ je pak rok předcházející

Vertikální analýza měří jednotlivé položky základních účetních výkazů k celkové sumě daného ukazatele. Analýza spočívá ve vyjádření těchto položek jako procentního podílu k jediné zvolené základně. *Dluhošová (2010)*

$$\text{Podíl na celku} = \frac{U_i}{\sum U_i}$$

$$\text{Dluhošová (2010)} \quad (2.4)$$

Přičemž:

U_i je hodnota dílčího ukazatele a $\sum U_i$ je velikost absolutního ukazatele

Analýza rozdílových a tokových ukazatelů

Analýza rozdílových a tokových ukazatelů se zaměřuje na účetní výkazy primárně s tokovými položkami. Převážně se tedy jedná o výkaz cash flow a výkaz zisku a ztráty. Ani rozvaha ale nestojí stranou. **Analýza fondů** finančních prostředků se totiž zaměřuje na nejvýznamnější rozdílový ukazatel - čistý pracovní kapitál. *Růčková (2015)*

Čistý pracovní kapitál vyjadřuje prostředky, které zůstanou podniku k dispozici, pokud uhradí všechny své krátkodobé závazky.

$$\text{Čistý pracovní kapitál} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobé závazky}$$

Marinič (2008)

(2.5)

Obr. 2.7: Znárodnění ČPK v rozvaze podniku

Aktiva		Pasiva	
Stálá aktiva	Oběžná aktiva	Základní kapitál	ČPK
Zásoby		Nerozdělený zisk	
Pohledávky		Čistý zisk	
Finanční majetek		Dlouhodobé bankovní úvěry	
		Krátkodobé závazky	

Zdroj: Dluhošová, 2010, s. 85

Nejlepší varianta nastane, pokud výsledek při výpočtu čistého pracovního kapitálu vyjde jako kladné číslo. Pokud vyjde hodnota nulová, či záporná, znamená to, že podnik nemá prostředky na úhradu za poskytnuté zboží či služby svým dodavatelům. Na druhou stranu to také znamená, že nedošlo k včasnému zaplacení pohledávek, které má vůči svým odběratelům. **Analýza cash flow** je zaměřena na vyjádření schopnosti podniku vytvářet z vlastní hospodářské činnosti přebytky k financování důležitých potřeb (úhrada závazků, výplata dividend). Růčková (2015)

Přímá analýza intenzivních ukazatelů

Neboli poměrová analýza je zaměřena na poměrování vybraných položek účetních výkazů. Dosazením zavedeného souboru ukazatelů do zlomku dostaneme výslednou hodnotu ukazatele z dané oblasti finančního zdraví podniku. Výklad získaných hodnot není možný bez jejich porovnání v čase a prostoru. Výslednou hodnotu můžeme porovnávat s hodnotou, kterou stejný ukazatel dosahoval v minulosti a tím pádem jasně stanovit,

zda se ukazatel snížil, zvýšil, zlepšil nebo zhoršil. Také lze vypočtené hodnoty jednotlivých ukazatelů srovnávat „v prostoru“ tedy s konkurencí nebo s průměrnými hodnotami ukazatelů v daném odvětví - tzv. **benchmarking**. Čížinská (2018)

a) Ukazatele rentability

Rentabilita je měřítkem schopnosti podniku vytvářet zisk. Vyšší rentabilita je známka toho, že podnik dobře hospodaří se svým majetkem a kapitálem. V případě výkazu zisku a ztráty, je považován tento ukazatel za tokovou veličinu. Jedná-li se o rozvahu, je považován za veličinu stavovou. Schollerová (2017) Do čitatele ukazatelů rentability je dosazována vybraná skupina výsledku hospodaření (EBITDA, EBIT, EAT apod.) a ve jmenovateli vybraná položka pasiv nebo tržby. Typickými ukazateli rentability jsou:

Rentabilita aktiv (ROA)

Rentabilita aktiv udává míru úspěšnosti vytváření určité kategorie zisků z dostupných aktiv a kolik jednotek dané kategorie bylo vygenerováno z každé peněžní jednotky vložených zdrojů financování. Čížinská (2018)

$$ROA = \frac{\text{Zisk}}{\text{Celková aktiva}}$$

$$\text{Čížinská (2018)} \quad (2.6)$$

Rentabilita celkového kapitálu (ROCE)

Pracuje s reálnou provozní výkonností podniku. Zpravidla tedy se ziskem kategorie EBIT. Čížinská (2018)

$$ROCE = \frac{\text{Zisk}}{\text{Pasiva - krátkodobé neúročné závazky}}$$

$$\text{Čížinská (2018)} \quad (2.7)$$

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

Rentabilita vlastního kapitálu podává obraz o tom, kolik jednotek výsledku hospodaření po zdanění připadá na jednu peněžní jednotku vloženého vlastního kapitálu. Výpočet rentability vlastního kapitálu nejčastěji vychází z výsledku hospodaření po zdanění, jelikož vlastníka podniku zajímá především jeho odměna

po úhradě nákladů, a to at' už všem dodavatelům, státu formou zmíněných daní a v neposlední řadě také věřitelům. Čížinská (2018) Jistou alternativou pro výpočet je použití základního kapitálu v čitateli. Tato varianta se používá především v podnicích, kde se již několik let kumuluje ztráta. Špička (2017)

$$ROE = \frac{\text{Výsledek hospodaření po zdanění}}{\text{Vlastní kapitál}}$$

Čížinská (2018) (2.8)

Rentabilita tržeb (ROS)

Tento ukazatel popisuje, kolik peněžních jednotek výsledku hospodaření dané kategorie, připadá na jednu peněžní jednotku tržeb. Čížinská (2018)

$$ROS = \frac{\text{Zisk}}{\text{Celkové tržby}}$$

Čížinská (2018) (2.9)

b) Ukazatele aktivity

„Ukazatele aktivity měří schopnost podniku využívat zdroje vložené do jednotlivých položek aktivit pro generování tržeb.“ Čížinská (2018, s. 207)

Mezi typické ukazatele aktivity patří:

Obrat celkových aktiv

Obrat celkových aktiv vyjadřuje, kolikrát se celková aktiva podniku za rok vrátí v tržbách za jeden rok. Čím vyšší je výsledná hodnota ukazatele, tím efektivněji podnik využívá svůj majetek. Sedláček (2011)

$$\text{Obrat celkových aktiv} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Celková aktiva}}$$

Vochozka (2010) (2.10)

Doba obratu aktiv

Vyjadřuje dobu, za kterou dojde k obratu celkových aktiv, tedy majetku podniku. U tohoto ukazatele je lepší, pokud je doba obratu co nejkratší. *Dluhošová (2010)*

$$\text{Doba obratu aktiv} = \frac{\text{Celková aktiva} \cdot 360}{\text{Tržby}}$$

Dluhošová (2010) (2.11)

Doba obratu zásob

Vyjadřuje dobu, za kterou se zásoby přemění na další položku oběžných aktiv tj. na peněžní prostředky nebo na pohledávky. *Čížinská (2018)*

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{Zásoby} \cdot 360}{\text{tržby}}$$

Dluhošová (2010) (2.12)

Doba obratu pohledávek

Ukazuje, za jak dlouho jsou průměrně podniku placeny faktury, tedy kolik dnů jsou tržby vázány v podobě pohledávek, než se přemění na peněžní prostředky. *Čížinská (2018)*

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{Pohledávky} \cdot 360}{\text{tržby}}$$

Dluhošová (2010) (2.13)

Doba obratu závazků

Tento ukazatel pak vypovídá o tom, jak rychle jsou spláceny závazky firmy. Velkou vypovídací hodnotu má tento ukazatel především pro věřitele, kteří tak mohou odhadnout platební kázeň podniku. *Dluhošová (2010)*

$$\text{Doba obratu závazků} = \frac{\text{Závazky} \cdot 360}{\text{Tržby}}$$

Dluhošová (2010) (2.14)

Solventnost

Jinak také platební schopnost vyjadřuje schopnost podniku platit včas své závazky (*v den jejich splatnosti*). Obecně by pak mělo platit že:

$$\text{Doba obratu závazků} > \text{Doba obratu pohledávek} \quad (2.15)$$

c) Ukazatele likvidity

Likvidita je schopnost dané složky majetku se rychle a bez velké ztráty na hodnotě přeměnit na hotovost. Jak tvrdí Čížinská (2018 s. 205) „*Likvidita podniku je pak vyjádřením celkové schopnosti podniku přeměnit krátkodobý likvidní majetek (tedy oběžná aktiva) na peněžní prostředky.*“ Likvidita podniku má dvě strany. Na jednu stranu může vést nedostatek likvidity k platební neschopnosti podniku a na stranu druhou nadbytek likvidity představuje zadržování přemíry peněžních prostředků, zásob a pohledávek, které sice slouží k zajištění provozu, ale nevytváří žádný zisk. Čížinská (2018) V praxi se používají tři druhy likvidity:

Běžná likvidita

Běžná likvidita vyjadřuje, kolikrát jsou oběžná aktiva vyšší než závazky, které jsou splatné do jednoho roku. Čížinská (2018)

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva}}{\text{Krátkodobé závazky}} \quad (2.16)$$

Čížinská (2018)

Pohotová likvidita

Pohotová likvidita vyjadřuje principiálně totéž, s výjimkou nejméně likvidní položky – **zásob**, o které jsou oběžná aktiva při výpočtu snížena. Čížinská (2018)

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva} - \text{Zásoby}}{\text{Krátkodobé závazky}} \quad (2.17)$$

Čížinská (2018)

Okamžitá likvidita

Při výpočtu okamžité likvidity je počítáno s vysoce likvidním krátkodobým finančním majetkem a peněžními prostředky, přesněji s tou částí, kterou je možno použít na úhradu krátkodobých závazků ihned. Čížinská (2018)

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{Krátkodobý finanční majetek} + \text{Peněžní prostředky}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

Čížinská (2018) (2.18)

d) Ukazatele zadluženosti

Ukazatel zadluženosti podniku zkoumá, jak moc jsou aktiva podniku financována cizími zdroji. Čížinská (2018) Mezi klasické ukazatele zadluženosti patří:

Ukazatel celkové zadluženosti

Ukazatel celkové zadluženosti udává, jaký segment podnikových aktiv je financován cizími zdroji. Čížinská (2018)

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Celková aktiva}}$$

Čížinská (2018) (2.19)

Koeficient samofinancování

Koeficient samofinancování pak naopak vyjadřuje podíl vlastního kapitálu podniku na celkových aktivech. Čížinská (2018)

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Celková aktiva}}$$

Čížinská (2018) (2.20)

„Součet ukazatele celkové zadluženosti a koeficientu samofinancování je roven 1. Jiný pohled na finanční strukturu zobrazuje ukazatel finanční páky. Čím vyšší je jeho hodnota, tím více cizích zdrojů bylo využito pro financování aktiv.“ Čížinská (2018, s. 207)

$$\text{Ukazatel finanční páky} = \frac{\text{Celková aktiva}}{\text{Vlastní kapitál}}$$

Čížinská (2018) (2.21)

Zadluženost vlastního kapitálu

Ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu představuje poměr mezi cizím a vlastním kapitálem. Čím větší je tento ukazatel, tím možnost získání dalších cizích zdrojů klesá. U stabilních společností by ukazatel měl nabývat hodnot v intervalu od 0,8 - 1,2. Knápková, Pavelková, Šteker (2013)

$$\text{Zadluženost vlastního kapitálu} = \frac{\text{Cizí kapitál}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Knápková, Pavelková, Šteker (2013) (2.22)

Ukazatel úrokového krytí

Ukazatel úrokového krytí posuzuje výhodnost zapojení cizích zdrojů do kapitálové struktury podniku. Čím vyšší je jeho hodnota, tím více výsledek hospodaření převýšil hodnotu nákladových úroků. Čížinská (2018)

$$\text{Ukazatel úrokového krytí} = \frac{\text{Výsledek hospodaření před zdaněním} + \text{Nákladové úroky}}{\text{Nákladové úroky}}$$

Čížinská (2018) (2.23)

Optimální míru zapojení cizích zdrojů nelze zcela přesně určit, neboť je potřeba brát v potaz náklady spojené s jednotlivými zdroji financování a taky schopnost vložený kapitál zhodnotit a vytvořit dostatečně vysoký výsledek hospodaření na to, aby byl podnik schopen uhradit úrokové krytí a zároveň měl dostatečně vysoké cash flow na zaplacení splátek dluhu. Čížinská (2018)

e) Ukazatele kapitálového trhu

Ukazatel kapitálového trhu je vyjádřením toho, jak investoři obchodující s akcemi daného podniku, podnik hodnotí a jak vidí jeho vyhlídky do budoucna. Čížinská (2018) Tyto ukazatele se tedy logicky pojí jen s akciovými společnostmi, a tak s nimi nebude v praktické části této práce počítáno. Jsou zde jen pro doplnění a úplnost Obr.2.6. Jedná se tedy o:

Poměr kurzu akcie k její účetní hodnotě (P/B)

$$P/B = \frac{\text{Kurz akcie}}{\text{Vlastní kapitál} / \text{Počet akcií}}$$

Čížinská (2018) (2.24)

Čistý zisk na akcii

$$\text{Čistý zisk na akcii} = \frac{\text{Výsledek hospodaření po zdanění}}{\text{Počet akcií}}$$

Čížinská (2018) (2.25)

Výplatní poměr

$$\text{Výplatní poměr} = \frac{\text{Dividenda na akcii}}{\text{Výsledek hospodaření po zdanění} / \text{Počet akcií}}$$

Čížinská (2018) (2.26)

Kurz akcie k zisku na akcii (P/E)

$$P/E = \frac{\text{Kurz akcie}}{\text{Výsledek hospodaření po zdanění} / \text{Počet akcií}}$$

Čížinská (2018) (2.27)

g) Vybrané ukazatele s využitím cash flow

Podstata analýzy peněžních toků, je podnik upozornit na možné platební potíže a odhadnout, k jakému finančnímu výsledku podnik spěje. U ukazatelů cash flow je jejich smysl v tom, vyjádřit tzv. vnitřní finanční sílu podniku. Tu, jak tvrdí Růčková (2015) vyjadřuje následující rovnice:

$$\text{Cash flow} = \text{zisk} + \text{odpisy} \pm \text{změna dlouhodobých rezerv}$$

(2.28)

Obratová rentabilita udává finanční efektivitu podniku.

$$\text{Obratová rentabilita} = \frac{\text{cash flow z provozní činnosti}}{\text{obrat}}$$

Růčková (2015) (2.29)

Stupeň oddlužení ukazuje schopnost podniku hradit vzniklé finanční závazky a vypovídá o smyslnosti finanční politiky. Za optimální hodnotu je považuje hodnota mezi 20 % a 30 %.

$$\text{Stupeň oddlužení} = \frac{\text{cash flow z provozní činnosti}}{\text{cizí kapitál}}$$

Růčková (2015) (2.30)

Úvěrová způsobilost vyjadřuje, kolikrát musí podnik vytvořit sumu finančních prostředků k pokrytí všech závazků vlastními silami. U tohoto ukazatele platí, že čím nižší je, tím je to pro podnik lepší, protože po zaplacení splátek úvěru mu zůstane o to víc na investování.

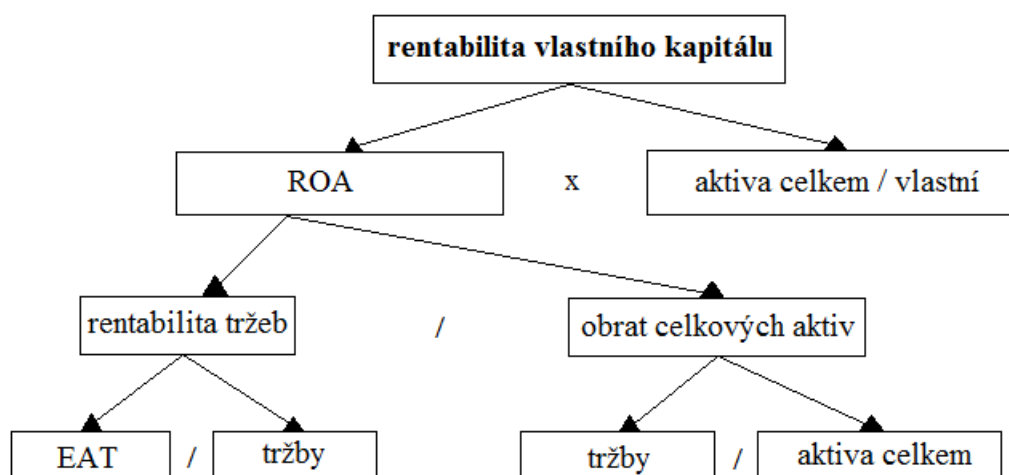
$$\text{Úvěrová způsobilost} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{cash flow z provozní činnosti}}$$

Růčková (2015) (2.31)

Analýza soustav ukazatelů

Tato analýza představuje metody, které kombinují již zmíněné ukazatele. „Podstatou soustavy poměrových ukazatelů finanční analýzy je z formálního hlediska sestavení jednoduchého modelu, jenž zobrazuje vzájemné vazby mezi dílčími ukazateli vyššího řádu. Model pak vytváří souhrn ukazatelů, které lze postupně rozkládat na další dílčí ukazatele až k detailům.“ *Růčková (2015, s. 45)* Do skupiny soustav ukazatelů je možno zařadit pyramidové soustavy ukazatelů, které ukazují, jak je hlavní ukazatel postupně rozkládán na dílčí ukazatele. Cílem je analyzovat složité vnitřní vazby v rámci pyramidy. Následně pak Du Pontův rozklad ukazatele rentability, patřící mezi zmíněné pyramidové ukazatele, při jehož výpočtu jde principiálně o rozklad rentability vlastního kapitálu a položek, které do něj vstupují. *Růčková, (2015)*

Obr. 2.8: Du Pontův rozklad

Zdroj: Růčková (2015, s. 76)

Příčemž ROA je rentabilita aktiv a EAT je výsledek hospodaření za účetní období po zdanění.

2.5.2 Vybrané souhrnné modely hodnocení finanční úrovně

Cílem souhrnných modelů hodnocení finanční úrovně je vyjádřit souhrnnou finanční situaci podniku pomocí jednoho čísla. Oproti ostatním metodám mají souhrnné modely nižší vypovídací schopnost. Růčková (2015) Mezi vybrané souhrnné modely patří:

a) Bankrotní modely

Bankrotní modely mají podnik včas varovat, zda mu v dohledné době hrozí bankrot. Vychází z faktu, že každý podnik před blížícím se bankrotem má příznaky typické pro blížící se bankrot. Nejčastěji se to projevuje problémy s běžnou likviditou, s výší čistého pracovního kapitálu nebo s rentabilitou celkového vloženého kapitálu. Růčková (2015) Do této skupiny např. patří:

- Altmanovo Z-skóre
- Tafflerův model
- Model IN – Index důvěryhodnosti. Růčková (2015, s.76)

Model IN – Index důvěryhodnosti

Cíl modelu IN je zhodnotit finanční zdraví českých firem v českém prostředí. Spočívá v analýze 24 významných matematicko-statistických ukazatelů. Je vyjádřen pomocí rovnice, do které jsou dosazeny poměrové ukazatele aktivity, likvidity, rentability

a zadluženosti a které jsou spojeny s váhou, která je váženým průměrem tohoto ukazatele v odvětví. Po indexu IN95, který respektoval nároky věřitelů a indexu IN99, který bral v potaz schopnost podniku nakládat se svěřenými finančními prostředky, vznikl index IN01, který je kombinací obojího, a navíc sleduje tvorbu ekonomické přidané hodnoty. *Růčková (2015)*

V roce 2005 byla modifikována váha rentability celkového vloženého kapitálu, která byla z původní hodnoty 3,92 změněna na hodnotu 3,97 a vznikl tak index IN05. *Neumaierovi (2005)*

$$IN05 = 0,13 \times \frac{A}{CZ} + 0,04 \times \frac{EBIT}{Ú} + 3,97 \times \frac{EBIT}{A} + 0,21 \times \frac{VÝN}{A} + 0,09 \times \frac{OA}{KZ + KBÚ}$$

Neumaierovi (2005) (2.32)

kde:

<i>A</i>	<i>aktiva, resp. pasiva</i>
<i>CZ</i>	<i>cizí zdroje</i>
<i>EBIT</i>	<i>zisk před zdaněním a úroky</i>
<i>VÝN</i>	<i>výnosy</i>
<i>Ú</i>	<i>nákladové úroky</i>
<i>OA</i>	<i>oběžná aktiva</i>
<i>KZ</i>	<i>krátkodobé závazky</i>
<i>KBÚ</i>	<i>krátkodobé bankovní úvěry a výpomoci</i>

Pokud je hodnota indexu IN05 větší než 1,6, pak to znamená, že podnik tvoří hodnotu. Hodnoty indexu v rozmezí 0,9 a 1,6 znázorňují, že podnik sice netvoří hodnotu, ale ani nespěje k bankrotu. Hodnoty indexu IN05, které jsou menší, než 0,9 pak signalizují blížící se bankrot. *Neumaierovi (2005)*

b) Bonitní modely

Bonitní modely znázorňují finanční zdraví firmy a udávají, zda si podnik vede dobře či nikoli. Proto je zřejmé, že je nutná srovnatelnost s jinými firmami. *Kalouda (2017)*

Do této skupiny např. patří:

- Soustava bilančních analýz podle Rudolfa Douchy
- Tamariho model
- Kralickův Quicktest
- Modifikovaný Quicktest. *Růčková (2015, s.76)*

Kralickův Quicktest

Kralickův Quicktest se skládá ze čtyř rovnic na jejichž základě pak hodnotíme situaci v podniku. První dvě rovnice hodnotí stabilitu podniku a druhé dvě rovnice hodnotí výnosovou situaci. *Růčková (2015)*

$$R1 = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{aktiva celkem}}$$

$$\text{Růčková (2015)} \quad (2.33)$$

$$R2 = \frac{(\text{cizí zdroje} - \text{peníze} - \text{účty u bank})}{\text{provozní cash flow}}$$

$$\text{Růčková (2015)} \quad (2.34)$$

$$R3 = \frac{EBIT}{\text{aktiva celkem}}$$

$$\text{Růčková (2015)} \quad (2.35)$$

$$R4 = \frac{\text{provozní cash flow}}{\text{výkony}}$$

$$\text{Růčková (2015)} \quad (2.36)$$

Výsledkům, které získáme, přiřadíme bodovou hodnotu podle tabulky 2.5.

Tab. 2.5: Bodování výsledků Kralickova Quicktestu

	0 bodů	1 bod	2 body	3 body	4 body
R1	< 0	0-0,1	0,1-0,2	0,2-0,3	> 0,3
R2	< 3	3-5	5-12	12-30	> 30
R3	< 0	0-0,08	0,08-0,12	0,12-0,15	> 0,15
R4	< 0	0-0,05	0,05-0,08	0,08-0,1	> 0,1

Zdroj: Růčková, 2015, s. 86

Hodnotí se pak ve třech krocích. Nejprve hodnotíme finanční stabilitu. Poté zhodnotíme výnosovou situaci. A nakonec hodnotíme situaci jako celek.

$$\text{Hodnocení finanční stability} = \frac{(R1 + R2)}{2}$$

Růčková (2015) (2.37)

$$\text{Hodnocení výnosové situace} = \frac{(R3 + R4)}{2}$$

Růčková (2015) (2.38)

$$\text{Hodnocení celkové situace} = \frac{(\text{hodnocení finanční stability} + \text{hodnocení výnosové stability})}{2}$$

Růčková (2015) (2.39)

3 Charakteristika Zemědělského obchodního družstva Tísek

3.1 Historie podniku

Předchůdcem dnešního Zemědělského obchodního družstva Tísek bylo JZD1.Máj se sídlem v Tísku, které vzniklo v roce 1974 sloučením tří jednotných zemědělských družstev z okolních obcí. V průběhu roku 1991 bylo toto družstvo přejmenováno na Zemědělské družstvo Tísek. Po transformaci dle zákona č. 42/1992 Sb. o úpravě majetkových vztahů a vypořádání majetkových nároků v družstvech bylo v roce 1993 ustanoveno Zemědělské obchodní družstvo Tísek. *(Interní dokumenty podniku)*

3.2 Představení družstva

V současné době (*k 1. 2. 2020*) družstvo hospodaří na 1298,99 hektarech zemědělské půdy, na severozápadním okraji okresu Nový Jičín v průměrné nadmořské výšce 380 m. 1198,99 z hektarů, které družstvo obhospodařuje, je orná půda. Přibližně 183,66 hektarů je přímo ve vlastnictví družstva, zbylé hektary jsou v nájmu. Veškerá výše zmíněná činnost je prováděna v areálu Zemědělského obchodního družstva Tísek a na zemědělské půdě, která leží na katastrálních územích přilehlých obcí. *(Interní dokumenty podniku)*

Obr.3.1: Mapa pozemků Zemědělského obchodního družstva

Zdroj: Interní dokumenty podniku

Základní informace o družstvu

„Družstvo je společenství neuzavřeného počtu osob, které je založeno za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob, případně za účelem podnikání.“ (§ 552 zákona č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů) Při vzniku družstva je za potřebí, aby mělo nejméně tři členy. Během fungování, mohou členové do družstva libovolně vstupovat, ale také vystupovat.

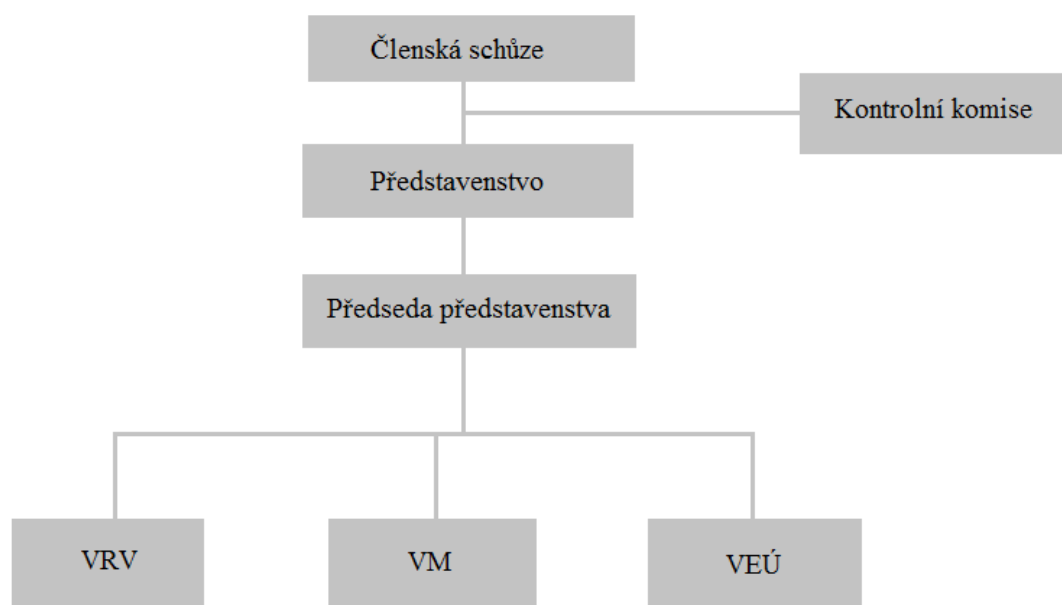
- Název: Zemědělské obchodní družstvo Tísek
- Právní forma: Družstvo
- Předmět podnikání:
 - podnikání v zemědělské výrobě, lesnictví včetně prodeje, rozpracovaných zemědělských výrobků na účely zpracování a dalšího prodeje,
 - výkon činnosti poskytování služeb a výroba výrobků sloužících zemědělské výrobě,
 - zámečnictví, nástrojářství,
 - výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona,
 - silniční motorová doprava:
 - nákladní provozovaná vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti přesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí,
 - nákladní provozovaná vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti nepřesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí
 - opravy ostatních dopravních prostředků a pracovních strojů,
 - opravy silničních vozidel. (*Výpis z obchodního rejstříku, 2020*)

Z výše uvedených činností podnikání se Zemědělské družstvo Tísek zaměřuje převážně na pěstování obilovin, luštěnin, trav na semeno a olejnin. Následně pak velkou část tvoří poskytování služeb sloužící zemědělské výrobě a v neposlední řadě také opravy dopravních prostředků a pracovních strojů. (*Interní dokumenty podniku*)

3.3 Organizační struktura

Z obrázku uvedeného níže, lze vyčíst, že v analyzovaném podniku funguje liniově-štabní organizační struktura, která vychází ze zákona o obchodních korporacích, kde je nejvyšším stanoveným orgánem družstva členská schůze, která má 170 členů a statutárním orgánem představenstvo, které v případě Zemědělského obchodního družstva čítá sedm členů. V čele je předseda představenstva. Je-li pro právní úkon, který činí představenstvo předepsaná písemná forma, je třeba podpisu alespoň dvou členů představenstva. Pro potřeby kontroly byla v podniku zřízena kontrolní komise, která má tři členy. (*Interní dokumenty podniku*)

Obr. 3.2: Organizační struktura Zemědělského obchodního družstva Tísek

Zdroj: Interní dokumenty podniku

VRV – Vedení rostlinné výroby, které operuje v bramborářsko – obilnářské oblasti na 1198,99 hektarech orné půdy a na 100 hektarech travního porostu. Vedení rostlinné výroby zajišťuje pěstování ozimého ječmene, ozimé pšenice, ozimého žita, ozimé řepky, jarního ječmene, jarní pšenice, tritikale, ovsa, hrachu setého, máku, trávy, jetele na semeno a krmného šťovíku pro vlastní energetické využití. Do střediska rostlinné výroby spadá předseda představenstva a agronom. (*Interní dokumenty podniku*)

VM – Vedení mechanizace zabezpečuje opravy a údržbu mechanizačních prostředků, majetku a budov družstva, dále také zajišťuje vnitropodnikové mechanizované práce pro rostlinnou výrobu a dopravu. V čele střediska mechanizace stojí vedoucí mechanizace, jehož podřízenými je sedm traktoristů a skladník. *(Interní dokumenty podniku)*

VEÚ – Vedení ekonomického úseku zabezpečuje Zemědělskému obchodnímu družstvu hospodářské plánování, vyhodnocování hospodářských výsledků, finanční hospodaření, fakturaci, účetnictví, skladové hospodářství a vede mzdovou agendu. Středisko správy vede hlavní ekonom, jako vedoucí ekonomického úseku, pod kterého spadá jedna účetní, dva vrátní a bezpečnostní technik. *(Interní dokumenty podniku)*

3.4 Podnikatelské prostředí družstva

„Okolím podniku rozumíme vše, co je za pomyslnými hranicemi podniku jako sociálně ekonomického a technického systému a čím je podnik ovlivňován a co případně sám nemůže ovlivnit.“ Synek a Kislingerová (2015, s.15) V závislosti na prostředí, ve kterém se podnik nachází, je podnik nucen vykazovat určité způsoby chování, hlavně při volbě cílů a postupů při jejich dosahování. Možnosti podniku ovlivňovat okolí jsou většinou velmi omezené, ovšem vliv prostředí na podnik je naopak velice silný. *Synek a Kislingerová (2015)* Prostředí podniku je potřeba vymezit podle jeho jednotlivých prvků a to sice:

- geografické,
- sociální,
- politické a právní,
- ekonomické,
- ekologické,
- technologické,
- etické,
- kulturně historické. *Synek a Kislingerová (2015, s.15)*

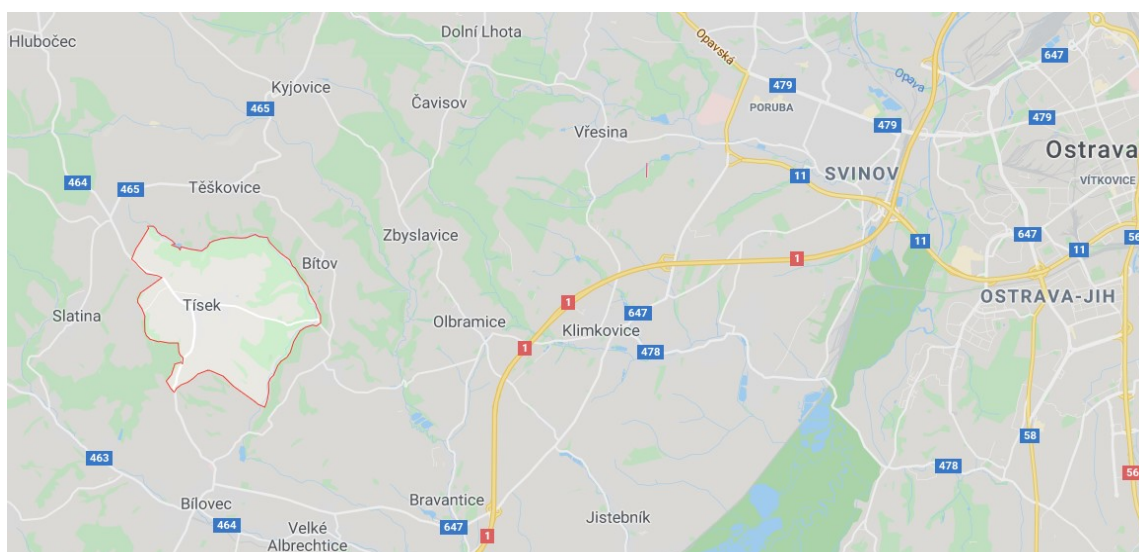
Geografické a technologické jsou typickými příklady hmotných prvků prostředí podniku. Politické, právní a etické prvky pak mohou představovat prvky nehmotného charakteru, jejichž intenzita působení na podnik není ale o nic menší než u předcházející skupiny prvků. *Synek a Kislingerová (2015)*

Podnikatelské prostředí Zemědělského obchodního družstva Tísek

Zemědělské obchodní družstvo Tísek se nachází v obci Tísek, která je součástí okresu Nový Jičín nacházejícího se v Moravskoslezském kraji.

Obec Tísek se rozprostírá v přírodním parku Oderské vrchy v nadmořské výšce 440 metrů nad mořem. Obec Tísek čítá přibližně 958 obyvatel. Rozloha katastrálního území obce je 8,21 km². (*Oficiální stránky obce Tísek, 2020*)

Obr. 3.3: *Mapa – poloha obce Tísek*

Zdroj: Mapa obce Tísek, 2020

Nejbližší družstvo, zaměřující se na stejnou podnikatelskou činnost, jakožto možná konkurence, se nachází hned ve vedlejším městě Bílovec. Další podnik, který také stojí za zmínku, je pak v 10 km vzdálené obci Kyjovice, který však nemá tak širokou škálu podnikatelské činnosti jako Zemědělské obchodní družstvo Tísek. Další podniky zaměřující se na zemědělskou výrobu se nacházejí v okolí 35 a více km od obce Tísek, se kterými ale Zemědělské obchodní družstvo Tísek převážně spíše spolupracuje.

4 Finanční analýza daného zemědělského družstva

V této části bude provedena analýza finanční stability u sledovaného družstva. Zdroje dat budou vycházet zejména z účetních závěrek podniku za období 2015 – 2019. Bude realizována vertikální, horizontální a poměrová analýza. U rentability vlastního kapitálu bude zobrazen pyramidový rozklad pro kvantifikaci dílčích vlivů na vrcholový ukazatel. Následně budou provedeny vybrané souhrnné modely finanční stability podniku a závěrem bude vše jednoznačně a přehledně shrnuto.

Analýza stavových ukazatelů

Analýza stavových ukazatelů zahrnuje jednak analýzu horizontální, která zkoumá změny hodnot v čase, a analýzu vertikální, která se zabývá strukturálním vyjádřením jednotlivé položky k celkové sumě absolutního ukazatele.

4.1 Horizontální analýza

Horizontální analýza zkoumá změny hodnot v čase. Z časových řad pak lze pozorovat změny hodnot a odhadnout budoucí trend významných položek. Pro výpočet byly použity vzorce (2.2) a (2.3).

4.1.1 Horizontální analýza aktiv

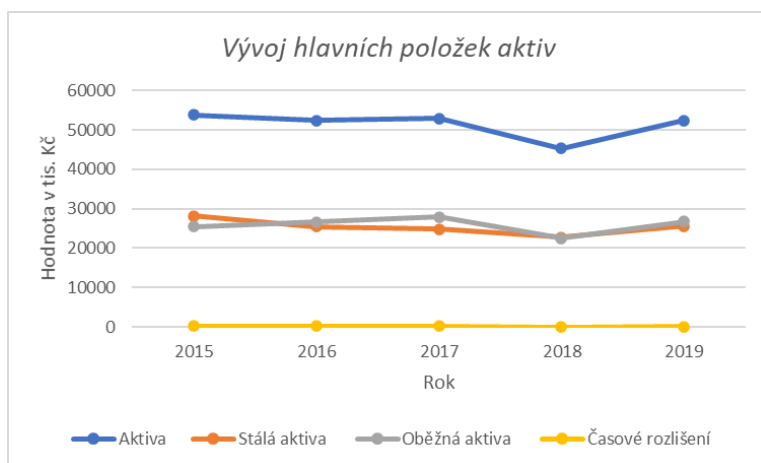
Aktiva jsou složena z dlouhodobého majetku a krátkodobého majetku. Byla provedena horizontální analýza hlavních položek aktiv. Horizontální analýza celkových aktiv je následně znázorněna grafem 4.1.

Tab. 4.1: Vývoj vybraných položek aktiv

	2015 - 2016		2016 - 2017		2017 - 2018		2018 - 2019		2015 - 2019	
	abs.Δ	relat.Δ %	abs.Δ	relat.Δ %	abs.Δ	relat.Δ %	abs.Δ	relat.Δ %	abs.Δ	relat.Δ %
Aktiva	-1517	-2,81%	589	1,12%	-7658	-14,46%	7104	15,68%	-1482	-2,75%
Stálá aktiva	-2657	-9,43%	-653	-2,56%	-2133	-8,58%	2915	12,83%	-2528	-8,98%
DHM	-2657	-9,43%	-653	-2,56%	-2133	-8,58%	2915	12,83%	-2528	-8,98%
DNM	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
DFM	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Oběžná aktiva	1129	4,42%	1242	4,66%	-5340	-19,15%	4167	18,48%	1198	4,70%
Zásoby	-3559	-17,11%	2912	16,89%	-6992	-34,69%	3200	24,31%	-4439	-21,34%
Krátkodobé pohledávky	4952	331,02%	-2071	-32,12%	301	6,88%	-567	-12,12%	2615	174,80%
KFM	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Peněžní prostředky	-263	-8,17%	400	13,54%	1351	40,27%	1534	32,60%	3022	93,91%
Časové rozlišení	11	5,09%	0	0,00%	-185	-81,50%	22	52,38%	-152	-70,37%

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

Z horizontální analýzy aktiv je zřejmé, že hodnoty celkových aktiv mají v čase střídavý trend. Celková aktiva se za sledované období snížila o 2,75 %, což činí 1 482 tis. Kč. Největší pokles zaznamenala aktiva v roce 2018 a to o 7 658 Kč a největší nárůst pak v roce 2019 a to o 15,68 %. Pro podnik je vždy výhodnější, když hodnoty v čase rostou nebo se alespoň drží na stabilní úrovni.

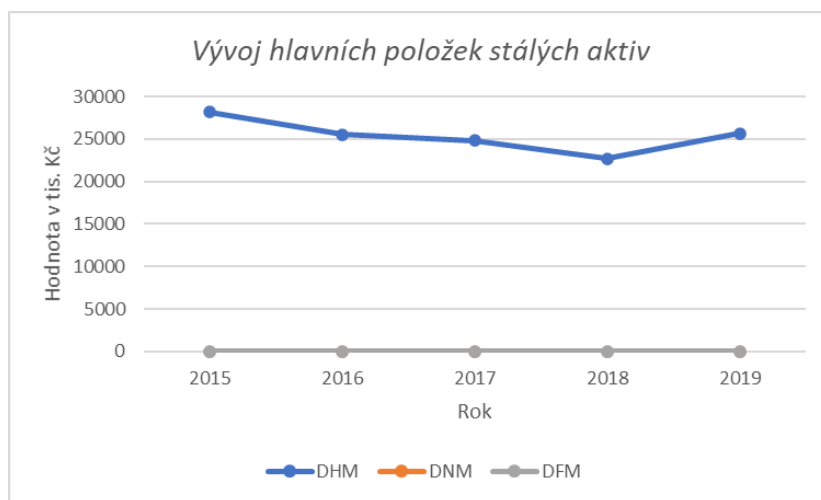
Graf 4.1: Vývoj hlavních položek aktiv

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

Z grafu 4.1 je patrné, že se oběžná aktiva spolu se stálými aktivy, pohybují v podobných hodnotách, a to po celé sledované období. Stálá aktiva byla největší v roce 2015 a to 28 163 tis. Kč, oběžná aktiva dosahovala až 27 887 tis. Kč, a to v roce 2017.

Časové rozlišení aktiv se pohybuje v řádech statisíců, a proto v porovnání s ostatními položkami aktiv tvoří zanedbatelnou část.

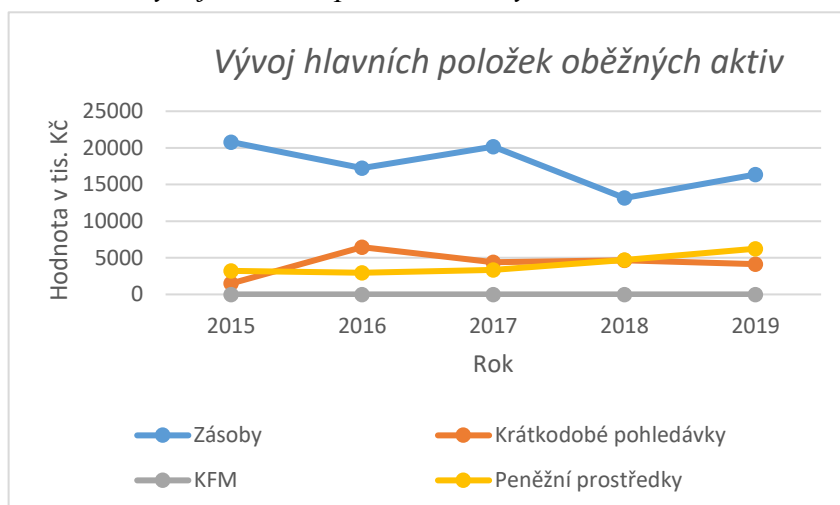
Graf 4.2: *Vývoj hlavních položek stálých aktiv*

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

Graf 4.2 zcela jednoznačně zobrazuje, jak vývoj položek stálých aktiv, tak i jejich strukturu, neboť stálá aktiva analyzovaného družstva jsou tvořena pouze dlouhodobým hmotným majetkem, který v roce 2015 činí 28 163 tis. Kč. Vlivem opotřebení prostřednictvím odpisů postupně klesá, přičemž v roce 2018 činí o 5 443 tis. Kč méně než na začátku sledovaného období, tedy pouze 22 720 tis. Kč a poté zase roste na 25 635 tis. Kč.

Graf 4.3: *Vývoj hlavních položek oběžných aktiv*

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

Posledním grafem vztahující se k horizontální analýze aktiv je graf 4.3, který znázorňuje vývoj oběžných aktiv. Z grafu je zřejmé, že zásoby mají v období 2015 – 2019 střídavý charakter, i když globálně stav zásob klesá. Je to dáno zejména snižováním stavu hotových výrobků a materiálu, v návaznosti na klesající odbyt především v roce 2018. V roce 2019 dochází k mírnému nárůstu zásob oproti roku předešlému, který je způsoben zejména nárůstem výrobků a zásob nedokončené výroby.

Peněžní prostředky, představující především peníze v hotovosti a peníze na bankovních účtech, mají po celou dobu rostoucí charakter, což je zapříčiněno především nárůstem peněz na bankovních účtech.

Krátkodobým finančním majetkem, ve formě například nakoupených krátkodobých cenných papírů, pak družstvo za sledované období nedisponuje.

4.1.2 Horizontální analýza pasiv

Pasiva se skládají z vlastního kapitálu, cizích zdrojů a časového rozlišení. Byla provedena horizontální analýza hlavních položek pasiv. Horizontální analýza pasiv je doplněna grafem 4.2.

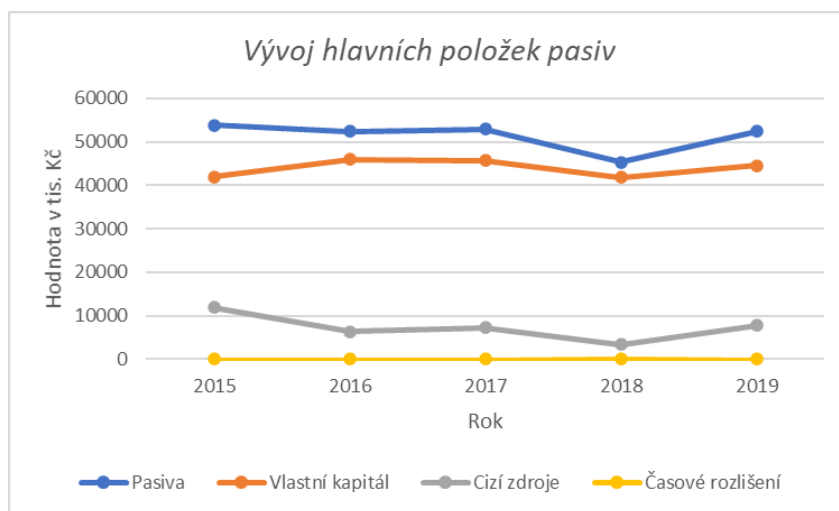
Tab. 4.2: Vývoj vybraných položek pasiv

	2015 - 2016		2016 - 2017		2017 - 2018		2018 - 2019		2015 - 2019	
	abs.Δ	relat.Δ %	abs.Δ	relat.Δ %	abs.Δ	relat.Δ %	abs.Δ	relat.Δ %	abs.Δ	relat.Δ %
Pasiva	-1517	-2,81%	589	1,12%	-7658	-14,46%	7104	15,68%	-1482	-2,75%
Vlastní kapitál	3980	9,48%	-272	-0,59%	-3861	-8,45%	2707	6,47%	2554	6,08%
Základní kapitál	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Kapitálové fondy	-71	-0,51%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	-71	-0,51%
Fondy ze zisku	75	0,36%	34	0,16%	29	0,14%	-119	0,57%	19	0,09%
VH min. let	4025	611,70%	228	4,87%	-76	-1,55%	-3541	-73,24%	636	96,66%
VH BÚO	-83	-9,35%	-501	-62,24%	-3814	-1254,61%	6367	-181,40%	1969	221,73%
Cizí zdroje	-5497	-46,22%	861	13,46%	-3800	-52,36%	4400	127,28%	-4036	-33,94%
Rezervy	-3700	-100,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	-3700	-100%
Dlouhodobé závazky	-183	-3,22%	-1322	-24,03%	-1897	-45,38%	3372	147,70%	-30	-0,53%
Krátkodobé závazky	-1613	-64,34%	2183	244,18%	-1903	-61,85%	1028	87,56%	-305	-12,17%
Časové rozlišení	0	0,00%	0	0,00%	3	x	-3	-100,00%	0	0,00%

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

Ze znalosti základního bilančního pravidla lze jednoznačně odvodit, že pasiva poklesla ve sledovaném období stejně jako aktiva, tedy 2,75 %. Největší pokles pasiv je v roce 2018 zapříčiněn především poklesem vlastního kapitálu a cizích zdrojů.

Graf 4.4: *Vývoj hlavních položek pasiv*

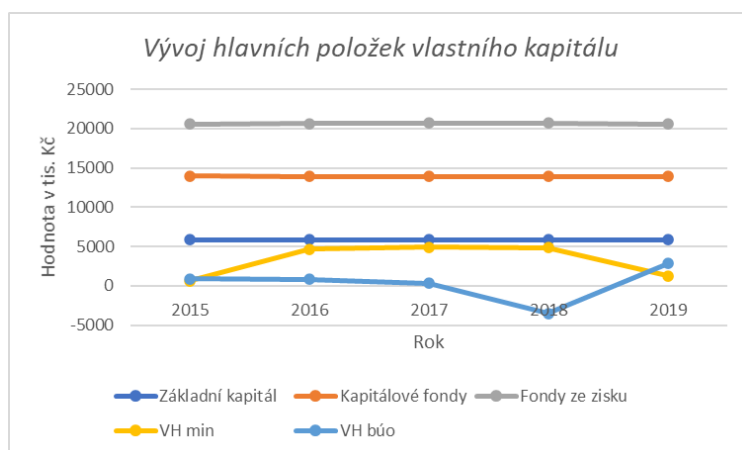
Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

V grafu 4.4 je možno sledovat grafické znázornění vývoje vybraných položek pasiv. Položka vlastního kapitálu do roku 2017 rostla, v roce 2018 však tato položka zaznamenává pokles, a to především v důsledku záporného výsledku hospodaření za běžné účetní období.

Položka cizích zdrojů měla meziročně střídavý charakter ovšem s ohledem na celé sledované období postupně klesala a to z 11 893 tis. Kč na 7 857 tis. Kč. Porovnáváme-li poslední dva roky sledovaného období, cizí zdroje vzrostly, a to v důsledku zvýšení, jak dlouhodobých, tak krátkodobých závazků. Budeme-li však srovnávat hodnoty cizích zdrojů roku 2015 s hodnotami cizích zdrojů roku 2019 je rozdíl pouze v rezervách, které v roce 2015 činí 3 700 tis. Kč.

Časové rozlišení pasiv je v řádech tisíců korun, a proto není jejich vývoj pro celková pasiva nijak významný.

Graf 4.5: Vývoj hlavních položek vlastního kapitálu

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

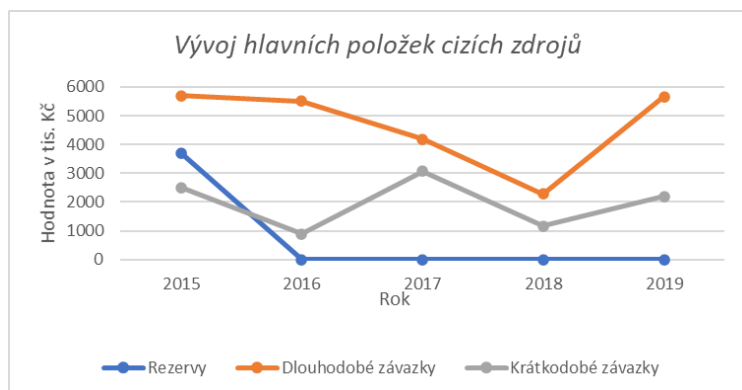
V grafu 4.5 je graficky zaznamenán vývoj hlavních položek vlastního kapitálu. Základní kapitál a kapitálové fondy jsou po celou dobu neměnné.

Výsledek hospodaření běžného účetního období měl klesající trend ovšem vždy byl kladný až do roku 2018, kdy družstvo dosahovalo ztráty 3 510 tis. Kč. V roce 2019 však družstvo dosahuje nejlepšího výsledku hospodaření za celé sledované období a to 2 857 tis. Kč.

Výsledek hospodaření minulých let byl od roku 2016 do roku 2018 stabilní, po roce 2018 zaznamenal výrazný pokles.

Kapitálové fondy a fondy ze zisku jsou za sledované období takřka neměnné.

Graf 4.6: Vývoj hlavních položek cizích zdrojů

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

Graf 4.6 zaznamenává vývoj hlavních položek cizích zdrojů. Z grafu je patrné, že v prvním sledovaném roce, tedy v roce 2015 byly vyčerpány rezervy a v dalších sledovaných letech se již nevyskytují.

Dlouhodobé závazky mají do roku 2018 klesající trend, v roce 2019 je ovšem vidět opět nárůst. Minima dosahují v období 2018, a to 2 283 tis. Kč.

U krátkodobých závazků je patrný střídavý trend. V roce 2017 jen pak možno zaznamenat výrazný meziroční nárůst o 244,18 %. Nárůst je způsoben zejména nárůstem závazků z obchodních vztahů a ostatních závazků.

Bankovní úvěry také vykazují podobný trend jako dlouhodobé závazky. V roce 2019 dochází ke splacení dlouhodobého bankovního úvěru, ale krátkodobé bankovní úvěry vykazují meziroční růst o více než 87,56 %.

4.1.3 Horizontální analýza provozního výsledku hospodaření

Horizontální analýza provozního výsledku hospodaření a výsledku hospodaření za běžné účetní období vychází z výkazu zisku a ztrát. U provozního výsledku hospodaření nejdříve bude analyzovaná přidaná hodnota, která souvisí se schopností podniku vydělat ve vztahu tržby a nejbližše související náklady bez vlivu dalších nákladových položek, jako jsou osobní náklady, odpisy atd. a následně jeho zbylá část.

Tab. 4.3: Vývoj přidané hodnoty

	2015 - 2016		2016 - 2017		2017 - 2018		2018 - 2019		2015 - 2019	
	abs.Δ	relat.Δ %	abs.Δ	relat.Δ %	abs.Δ	relat.Δ %	abs.Δ	relat.Δ %	abs.Δ	relat.Δ %
Výkony	22506	188,60%	-14447	-41,95%	8069	40,36%	-7589	-27,04%	8539	71,56%
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	8677	42,64%	-6047	-20,83%	-549	-2,39%	-296	-1,32%	1785	8,77%
Změna stavu zásob vlastní činnosti	13826	-164,34%	-8400	-155,18%	8618	-288,52%	-7294	-129,53%	6750	-80,23%
Aktivace	3	-75,00%	0	0,00%	0	0,00%	1	-100,00%	4	-100,00%
Výkonová spotřeba	-525	-2,38%	-1582	-7,34%	-1881	-9,42%	1446	8,00%	-2542	-11,52%
Spotřeba materiálu a energie	-1750	-9,81%	-624	-3,88%	-2395	-15,48%	1543	11,80%	-3226	-18,07%
Služby	1225	28,99%	-958	-17,57%	514	11,44%	-98	-1,96%	683	16,16%
Přidaná hodnota	23031	-227,11%	-12865	-99,81%	9950	39800,00%	-9035	-90,58%	11081	-109,27%

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

Přidaná hodnota má za sledované období nestálý charakter a od roku 2015 do roku 2019 poklesla o 109,27 %. Nejvyšší nárůst zaznamenala přidaná hodnota v roce 2016, a to o 23 031 tis. Kč.

Výkonová spotřeba do roku 2018 postupně klesala. Růst začala opět až v posledním sledovaném roce, kdy meziročně narostla o 1 446 tis. Kč. Největší pokles výkonové spotřeby byl v roce 2018 a to o 9,42 %, což činí 1 881 tis. Kč, což se ale díky meziročnímu nárůstu výkonu, nikterak neprojeví na přidané hodnotě.

Tab. 4.4: *Vývoj vybraných položek výsledku hospodaření*

	2015 - 2016		2016 - 2017		2017 - 2018		2018 - 2019		2015 - 2019	
	abs.Δ	relat.Δ %	abs.Δ	relat.Δ %	abs.Δ	relat.Δ %	abs.Δ	relat.Δ %	abs.Δ	relat.Δ %
Osobní náklady	-452	-4,82%	371	4,15%	-647	-6,95%	-15	-0,17%	-743	-7,92%
Mzdové náklady	-295	-4,24%	307	4,60%	-514	-7,37%	-5	-0,08%	-507	-7,28%
Náklady na soc. zab. a zdrav. poj. a ost. náklady	-157	-6,48%	64	2,83%	-133	-5,71%	-10	-0,46%	-236	-9,74%
Odpisy DHM a DNM	-421	-10,03%	-772	-20,45%	-163	-5,43%	-478	-16,83%	-1834	-43,71%
Úpravy hodnot zásob	-2017	-351,39%	1777	-123,15%	-127	-38,02%	-763	-368,59%	-1130	-196,86%
Ostatní provozní výnosy	4750	66,35%	-2193	-18,41%	1776	18,28%	6545	-184,00%	2334	356,88%
Tržby z prodeje DM	-360	-100%	543	x	-539	-99,26%	150	3570,00%	-206	-57,22%
Tržby z prodeje materiálu	-79	-17,10%	67	17,49%	-42	-9,33%	27	6,62%	-27	-5,84%
Jiné provozní výnosy	5189	81,88%	-2803	-24,32%	2357	27,02%	-1196	-10,79%	4098	64,67%
Ostatní provozní náklady	2954	-308,03%	459	23,01%	-396	-16,14%	-206	-10,01%	2811	-293,12%
Zc prodaného DM	-139	-100,00%	93	x	-93	-100,00%	14	x	-125	-89,93%
Prodaný materiál	-79	-17,95%	41	11,36%	-32	-7,96%	28	7,57%	-42	-9,55%
Daně a poplatky	4	1,52%	42	15,73%	-138	-353,85%	75	43,86%	-17	-6,46%
Rezervy v prov. oblasti a komplexní náklady příštích období	3100	-100,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	3100	-100,00%
Jiné provozní náklady	67	5,15%	283	20,70%	-133	-8,06%	-322	-21,23%	-105	-8,08%
Provozní VH	59	9,02%	-93	13,04%	-4117	-673,71%	6545	-184,00%	2334	356,88%

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

Osobní náklady, ostatní provozní výnosy i ostatní provozní náklady můžeme označit, s ohledem na meziroční trend, za položky nepravidelné. Za sledované období celkové osobní náklady zaznamenaly pokles o 743 tis. Kč, tedy o 7,92 %.

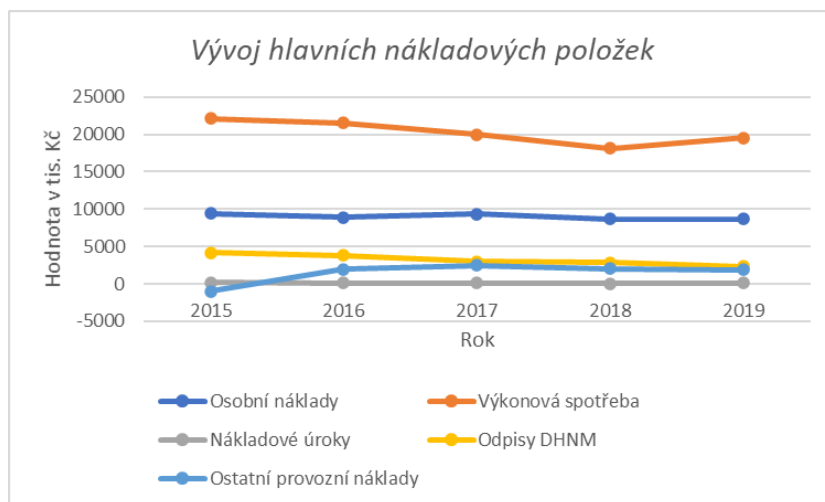
Ostatní provozní výnosy za sledované období však vzrostly, a to o 2 334 tis. Kč tedy o 356,88 %.

Provozní výsledek hospodaření od roku 2016 výrazně klesal, růst začal až v roce 2019. Celkový růst za sledované období pak činí 2 334 tis. Kč.

4.1.4 Horizontální analýza nákladů

Horizontální analýza nákladů se zaměřuje na hlavní nákladové položky, jejichž vývoj je zaznamenán v příloze č. 6. Největší položka tvořící náklady je výkonová spotřeba, která zahrnuje spotřebu materiálu, energie a služby. Další významnou položkou jsou osobní náklady, které tvoří především mzdové náklady a náklady na sociální a zdravotní pojištění. Celkové náklady ve sledovaném období vzrostly o 3 526 tis. Kč na hodnotu 30 329 tis. Kč. Vývoj hlavních nákladových položek je znázorněn v grafu 4.7

Graf 4.7: Vývoj hlavních nákladových položek

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

4.1.5 Horizontální analýza výnosů

Horizontální analýza výnosů se zaměřuje na hlavní výnosové položky, jejichž vývoj je zobrazen v příloze č. 7. Největším výnosem jsou pro družstvo tržby z prodeje výrobků a služeb. Celkové výnosy za sledované období vzrostly o 19,84 %. Tento růst je zapříčiněn růstem těchto tržeb a to o 1 785 tis. Kč. Vývoj hlavních výnosových položek zachycuje graf 4.8.

Graf 4.8: Vývoj hlavních výnosových položek

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

4.2 Vertikální analýza

Vertikální analýza měří jednotlivé položky vybrané položky účetních výkazů k celkové sumě aktiv či pasiv. Výsledkem je procentní podíl těchto položek k jedné zvolené základně. Pro výpočet byl použit vzorec (2.4).

4.2.1 Vertikální analýza aktiv

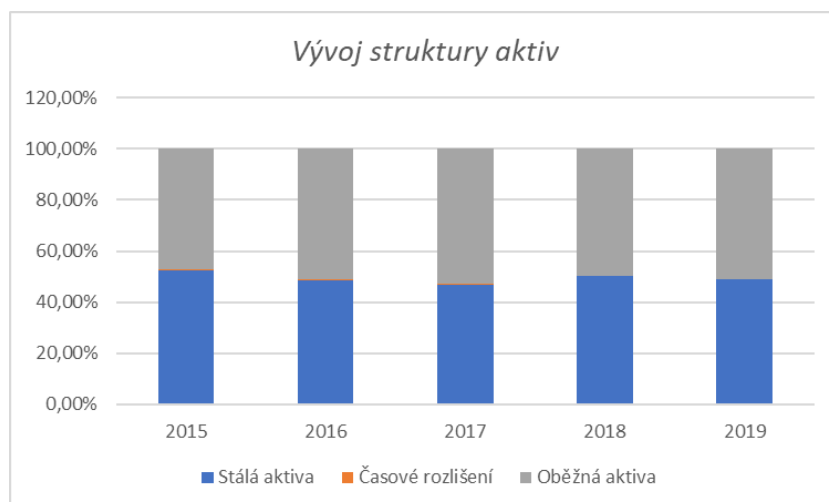
Na celkových aktivech se z největší části podílí stálá aktiva, která jsou tvořena jen dlouhodobým majetkem, který v roce 2015 dosahuje téměř 53 %. Největší část dlouhodobého majetku tvoří stroje a pozemky. Oběžná aktiva zauímají v celkových aktivech podobný podíl jako aktiva stálá a to od 47 % do 53 %. Největší část oběžných aktiv je zastoupena v zásobách. Nejmenší podíl zásob na oběžných aktivech byl v roce 2018 a to 58 % a největší pak v roce 2015 a to až 82 %. Časové rozlišení aktiv nemá na celkových aktivech téměř žádný podíl.

Tab. 4.5: Vývoj struktury aktiv

	2015	2016	2017	2018	2019
Stálá aktiva	52,26%	48,70%	46,92%	50,14%	48,91%
Časové rozlišení	0,40%	0,43%	0,43%	0,09%	0,12%
Oběžná aktiva	47,34%	50,87%	52,65%	49,77%	50,97%

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

Graf 4.9: Vývoj struktury aktiv

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

Graf 4.9 znázorňuje podíl stálých aktiv, oběžných aktiv a časového rozlišení. Je patrné že stálá aktiva, která jsou v družství zastoupena pouze dlouhodobým hmotným majetkem, a oběžná aktiva mají na celkových aktivech přibližně stejný podíl.

4.2.2 Vertikální analýza pasiv

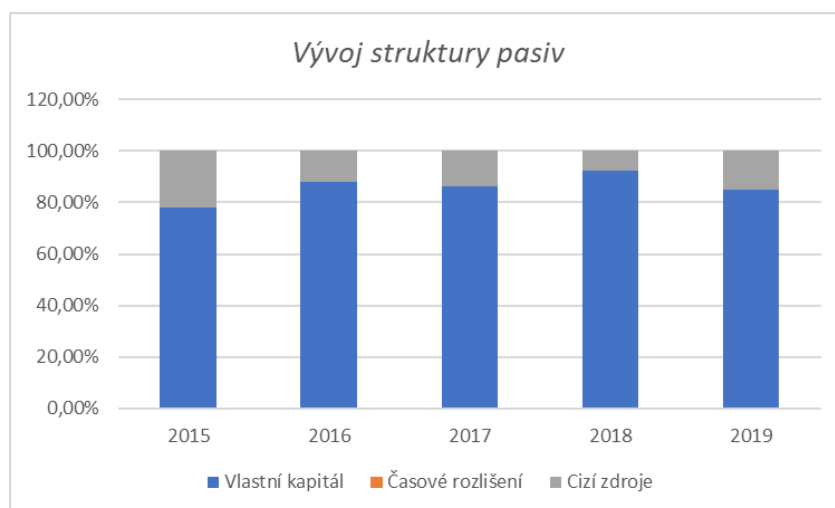
Celková pasiva jsou ve značné míře tvořena vlastním kapitálem, který dosahuje v roce 2018 téměř 93 %. Po roce 2015 podíl cizích zdrojů, až na nepatrný nárůst v roce 2016 klesá, a to až na necelých 8 % a to opět v roce 2018.

Tab. 4.6: Vývoj struktury pasiv

	2015	2016	2017	2018	2019
Vlastní kapitál	77,93%	87,79%	86,30%	92,36%	85,01%
Cizí zdroje	22,07%	12,21%	13,70%	7,63%	14,99%
Časové rozlišení	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,00%

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

Graf 4.10: Vývoj struktury pasiv

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

V grafu 4.10 je patrný výrazný podíl vlastního kapitálu na celkových pasivech, který je nejmenší v roce 2015 a největší v roce 2018. Cizí zdroje jsou vyobrazeny zcela opačně. V roce 2015 dosahují nejvyšších hodnot a v roce 2018 hodnot nejnižších.

4.2.3 Vertikální analýza nákladů

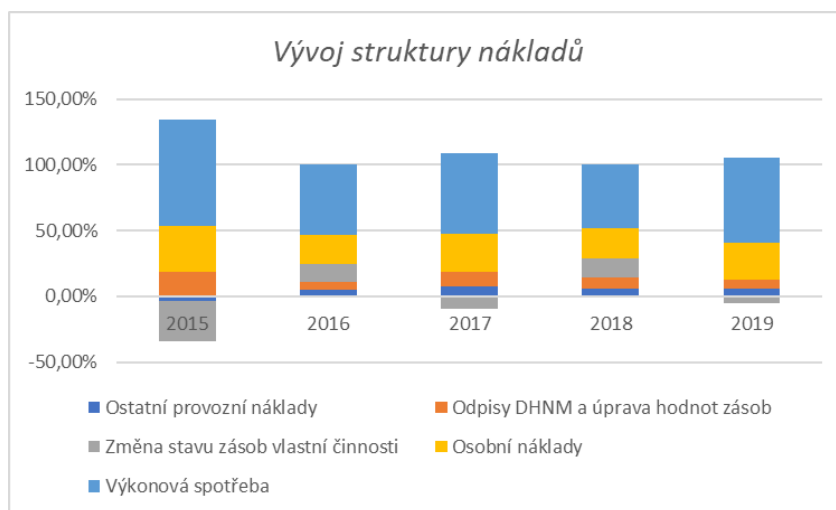
V tabulce 4.7 jsou vyobrazeny hlavní nákladové položky jejichž vývoj je následně zobrazen v grafu 4.11. Hlavní nákladovou položkou je výkonová spotřeba, která za sledované období tvoří v průměru až 62,02 %. Druhou významnou položkou jsou osobní náklady, které se pohybují v rozmezí od 22,20 % po 35,02 % a které tvoří především mzdové náklady, náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění.

Tab. 4.7: Vývoj struktury nákladů

	2015	2016	2017	2018	2019
Ost.provozní náklady	-3,53%	4,93%	7,59%	5,47%	6,10%
Odpisy DHNM a úprava hodnot zásob	18,68%	6,32%	11,06%	8,55%	6,61%
Změna stavu zásob vlastní činnosti	-30,97%	13,38%	-9,24%	14,95%	-5,48%
Osobní náklady	34,56%	22,09%	28,80%	23,00%	28,46%
Výkonová spotřeba	81,26%	53,28%	61,79%	48,03%	64,31%

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

Graf 4.11: *Vývoj struktury nákladů*

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

Z grafu 4.11 je zřejmá jasná převaha podílu výkonové spotřeby na celkových nákladech družstva. Druhý největší podíl na celkových nákladech mají osobní náklady, které mají největší podíl v roce 2015 a to 34,56 % a nejmenší v roce následujícím a to 22,09 %. Ne ve všech letech se pohybuje ve škále od 0 % do 100 %, jak by se očekávalo. Je to proto, že některé nákladové položky dosahují záporných hodnot.

4.2.4 Vertikální analýza výnosů

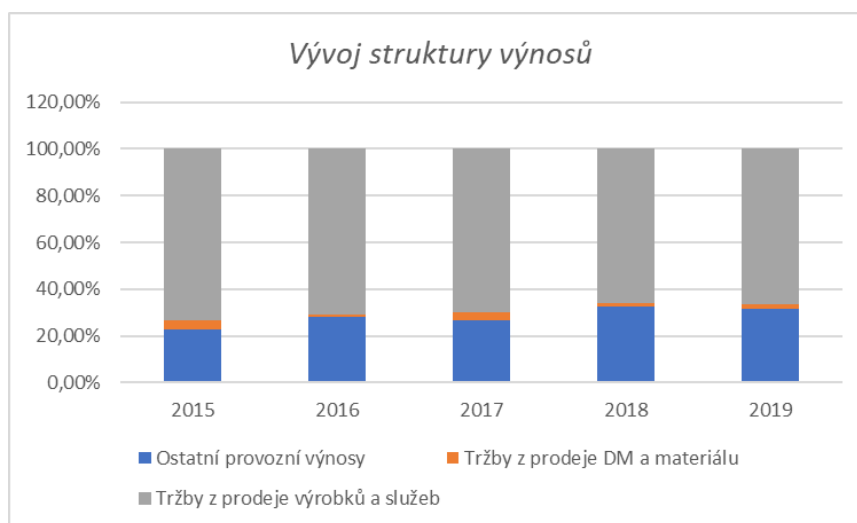
Z tabulky 4.8 a její následné interpretaci v grafu je zřejmé že největší podíl na výnosech podniku mají tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb, které se pohybují v rozmezí od 66,04 % po 73,49 %. Další významnou složkou jsou ostatní provozní výnosy, jejichž podíl dosahuje v průměru 28,34 %. Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu mají ve sledovaném období střídavý trend.

Tab. 4.8: *Vývoj struktury výnosů*

	2015	2016	2017	2018	2019
Ost.finanční výnosy	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ost.provozní výnosy	22,89%	28,13%	26,62%	32,62%	31,44%
Tržby z prodeje DM a materiálu	3,61%	1,16%	3,24%	1,34%	1,86%
Tržby z prodeje výrobků a služeb	73,49%	70,71%	70,14%	66,04%	66,70%

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

Graf 4.12: Vývoj struktury výnosů

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

V grafu 4.12 je vidět, že hodnota tržeb z prodeje výrobků a služeb je nejvyšší v prvním roce a to 73,49 % v následujících letech se hodnota pohybuje od 66,04 % do 70,71 %.

Analýza rozdílových a tokových ukazatelů

Analýza rozdílových a tokových ukazatelů počítá primárně s tokovými položkami, převážně na výkazu cash flow a výkazu zisku a ztráty.

4.3 Analýza fondů

Analýza fondů finančních prostředků se zaměřuje na nejvýznamnější rozdílový ukazatel – čistý pracovní kapitál. Čistý pracovní kapitál vyjadřuje prostředky, které zůstanou podniku k dispozici, pokud uhradí všechny své krátkodobé závazky. Pokud tedy oběžná aktiva podniku převyšují krátkodobé závazky, je to známka likvidity podniku. Výpočet je prováděn podle vzorce (2.5).

Tab. 4.9: Vývoj ČPK

	2015	2016	2017	2018	2019
ČPK	23009	25796	24810	21373	24512

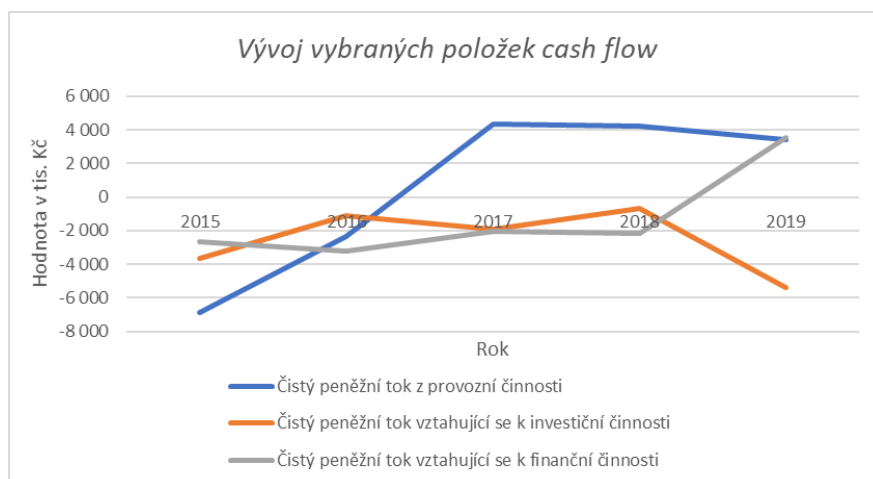
Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

U analyzovaného podniku jsou oběžná aktiva po celé sledované období vyšší než krátkodobé závazky, tím pádem je po celé sledované období likvidní, i přestože trend střídavě stoupá a klesá. Je taky zřejmé, že podnik využívá konzervativní strategii financování, kdy je část oběžných aktiv kryta dlouhodobými zdroji. Tento způsob zajišťuje vyšší stabilitu a solventnost, ale snižuje výnosnost kapitálu.

4.4 Analýza cash flow

Analýza cash flow je zaměřena na vyjádření schopnosti podniku vytvářet z vlastní hospodářské činnosti přebytky např: k úhradě závazků, výplatě dividend a k dalšímu financování důležitých potřeb. Podrobná analýza výkazu cash flow je znázorněna v příloze č. 5.

Graf 4.13: *Vývoj vybraných položek výkazu cash flow*

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

Z grafu 4.13 je zřejmý razantní nárůst cash flow z provozní činnosti do roku 2017, poté už tento trend stagnuje. Peněžní tok vztahující se k finanční činnosti má střídavý charakter.

Přímá analýza intenzivních ukazatelů (poměrová analýza)

Přímá analýza intenzivních ukazatelů je zaměřena na poměrování vybraných položek účetních výkazů. Pro výklad je potřeba získané hodnoty porovnat v čase abychom mohli výslednou hodnotu porovnávat s hodnotou stejné položky v minulosti.

4.5 Ukazatele rentability

Ukazatele rentability ukazuje schopnost zhodnotit vložené prostředky. Je-li ukazatel v záporných hodnotách, poukazuje na záporný výsledek hospodaření. Tabulka 4.10 zachycuje vývoj ukazatelů rentability v letech 2015 až 2019.

Tab. 4.10: *Ukazatele rentability*

	vzorec	2015	2016	2017	2018	2019
ROA	(2.6)	1,60%	1,50%	0,57%	-7,74%	5,45%
ROCE	(2.7)	1,70%	1,50%	0,59%	-7,77%	5,57%
ROE	(2.8)	2,10%	1,70%	0,66%	-8,39%	6,41%
ROS	(2.9)	4,20%	2,70%	1,27%	-15,37%	12,57%

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

ROA neboli rentabilita aktiv porovnává EBIT a celková aktiva. Analyzovaný podnik dosahuje kladných hodnot ROA ve čtyřech z pěti sledovaných letech. Pouze v roce 2018 je hodnota ROA záporná, a to kvůli zápornému EBIT. I když je hodnota ROA s výjimkou roku 2018 kladná, postupně klesá až na 0,57 %. Po roce 2018 hodnota opět roste, a to na hodnotu 5,45 %, tj. na 1 Kč aktiv připadá 0,0545 Kč zisku.

ROCE neboli rentabilita celkového kapitálu poměruje EBIT a dlouhodobé zdroje zahrnující vlastní kapitál, dlouhodobé závazky, dlouhodobé bankovní úvěry a rezervy. Hodnoty ROCE jsou velmi obdobné jako hodnoty ROA. Největší propad tedy ukazatel zaznamenává v roce 2018 a nejvyšší hodnotu má v roce 2019.

ROE neboli rentabilita vlastního kapitálu vyjadřuje, jak výnosné jsou pro podnik jeho vlastní zdroje. Oproti předchozím ukazatelům rentability dosahuje ukazatel ROE v roce 2019 hodnoty až 6,41 %, tedy 0,0641 Kč na 1 Kč vlastního kapitálu.

V roce 2018 podnik zaznamenává opět propad na -8,39 %, tedy kdy 1 Kč ztráty připadá 0,0839 Kč vlastního kapitálu.

ROS neboli rentabilita tržeb udává, kolik čistého zisku připadá na 1 Kč tržeb. Vyjma roku 2018, ve kterém je hodnota všech ukazatelů rentability vždy záporná, je ukazatel ROS ve všech letech vyšší než ostatní ukazatele rentability. V roce 2019 dokonce dosahuje hodnoty 12,57 %, tedy hodnotu, kdy 1 Kč tržeb připadá na 0,1257 Kč čistého zisku.

4.6 Ukazatele aktivity

Tato skupina ukazatelů sleduje dobu obratu a obrátku jednotlivých položek. Sledována jsou aktiva, pohledávky, zásoby a závazky. Vývoj ukazatelů aktivity je zachycen v tabulce 4.11.

Tab. 4.11: *Ukazatele aktivity*

	vzorec	2015	2016	2017	2018	2019
Obrat celk. aktiv	(2.10)	0,392	0,562	0,453	0,504	0,434
Doba obratu aktiv	(2.11)	916,37	641,12	795,4	714,06	830,34
Doba obratu zásob	(2.12)	353,69	211,08	302,67	207,45	259,23
Doba obratu pohledávek	(2.13)	25,42	78,92	65,73	73,72	65,13
Doba obratu závazků	(2.14)	139,26	78,25	108,98	54,48	124,47

	vzorec	2015	2016	2017	2018	2019
Solventnost	(2.15)	ano	ne	ano	ne	ano

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

Obrat celkových aktiv ukazuje, kolikrát se aktiva podniku přemění v peněžní prostředky za jednotku času. V tomto případě za jeden rok. Je žádoucí, aby tento ukazatel byl minimálně roven 1. Za celé sledované období tomu ale tak není. Maximální hodnota ukazatele je 0,562 a to v roce 2016.

Doba obratu aktiv vyjadřuje za kolik dní se aktiva přemění v peněžní prostředky. Pro podnik je žádoucí, aby byl tento interval co nejkratší. Nejdelší interval přeměny aktiv na peněžní prostředky je v roce 2015 a to 916,37 dnů. V ostatních letech je interval už daleko kratší.

Doba obratu zásob se pohybuje v rozmezí od 207,45 dnů po 353,69 dnů. I když je po roce 2015 doba obratu zásob kratší, není ve sledovaném období úplně stabilní. Doba, po kterou

jsou zásoby drženy v podniku je poměrně dlouhá, především proto, že zásoby v podobě obilovin jsou postupně odváženy z podniku nasmlouvanými odběrateli po celý rok. To, kdy se obiloviny prodají závisí na aktuální nabízené ceně za jeden metrický cent a taky na aktuální potřebě finančních prostředků.

Doba obratu pohledávek nám uvádí platební morálku našich odběratelů. Pro podnik je žádoucí, aby měla doba obratu pohledávek klesající trend. Po roce 2015, kdy je hodnota tohoto ukazatele 25,42 dnů, byla hodnota vyšší a pohybovala se v rozmezí od 65,13 po 78,92 dnů.

Doba obratu závazků má opačnou vypovídací hodnotu. Ukazuje tedy, naší platební morálku vůči našim dodavatelům. Podle pravidla solventnosti by tento ukazatel měl dosahovat vyšších hodnot než ukazatel doby obratu pohledávek, což podnik splňuje pouze v roce 2015, 2017 a 2019.

4.7 Ukazatele likvidity

Další ukazatel, tedy ukazatel likvidity, podává obraz o schopnosti podniku hradit své závazky. Tabulka 4.12 znázorňuje vývoj jednotlivých typů likvidit v období 2015 – 2019.

Tab. 4.12: *Ukazatele likvidity*

	vzorec	2015	2016	2017	2018	2019
Běžná likvidita	(2.16)	10,18	29,8	9,06	19,21	23,8
Pohotová likvidita	(2.17)	1,88	10,52	2,51	7,99	4,7
Okamžitá likvidita	(2.18)	1,283	3,305	1,09	2,945	2,83

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

Běžná likvidita hodnotí poměr oběžných aktiv a krátkodobých závazků splatných do jednoho roku. Z tabulky je zřejmé, že hodnota ukazatele v období 2015 – 2019 střídavě rostla a klesala. Běžná likvidita by měla nabývat doporučených hodnot 1,5 – 2,5. Tento předpoklad ve všech obdobích skutečnost výrazně převyšuje. Nejnižší hodnota je v roce 2017, kdy na 1 Kč krátkodobých závazků připadá 9,06 Kč oběžných aktiv. Tato hodnota je výhodná pro věřitele, ale pro podnik zcela rozhodně ne.

Pohotov likvidita upřesňuje předchozí ukazatel, a to sice odečtením zásob, jakožto nejméně likvidní položky oběžných aktiv. Doporučená hodnota tohoto ukazatele by se měla pohybovat v intervalu od 1,0 do 1,5. Pohotov likvidita převyšuje doporučené hodnoty v každém roce, v roce 2015 je však výsledná hodnota tomuto intervalu nejbližší a to 1,88. Výrazně nižší hodnoty pohotov likvidity, než likvidity běžné napovídají o nadměrné výši zásob ve struktuře oběžného majetku podniku, což družstvo představuje ve všech letech sledovaného období.

Okamžit likvidita vyjadřuje schopnost uhradit své závazky ihned. Spodní doporučená hranice okamžité likvidity je 0,2. Pod doporučenou spodní hranici se podnik nedostává ani v jednom roce za sledované období.

4.8 Ukazatele zadluženosti

Tento ukazatel posuzuje zdroje krytí podnikových aktiv. Vývoj ukazatelů zadluženosti v období 2015 2019 jsou zachyceny v tabulce 4.13.

Tab. 4.13: *Ukazatele zadluženosti*

	vzorec	2015	2016	2017	2018	2019
Celková zadluženost	(2.19)	0,22	0,12	0,14	0,08	0,15
Koeficient samofinancování	(2.20)	0,78	0,88	0,86	0,92	0,85
Ukazatel finanční páky	(2.21)	1,283	1,139	1,159	1,083	1,18
Zadluženost vlastního kapitálu	(2.22)	28,31%	13,90%	15,88%	8,26%	17,63%
Ukazatel úrokového krytí	(2.23)	5,11	7,38	3,09	-45,8	27,95

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

Celková zadluženost ukazuje, jaká část aktiv je financována cizími zdroji. Celková zadluženost se pohybuje v rozmezí hodnot 0,08 – 0,22, tedy v rozmezí cca 8 % - 22 %. Čím vyšší je hodnota ukazatele, tím více je podnik závislý na financování z cizích zdrojů a jeho finanční stabilita je nižší. Tento ukazatel má za sledované období nestálý trend.

Koeficient samofinancování pak ukazuje podíl vlastního kapitálu na celkových aktivech podniku, který dosahuje nejvyšších hodnot v roce 2018 a to až 0,92, tedy přibližně 92 %.

Jiný pohled na finanční strukturu je skrz **ukazatel finanční páky**, který dosahuje nejvyšší hodnoty v roce 2015 a to 1,283, což značí, že v tomto roce bylo pro financování 1 Kč aktiv využito 1,283 Kč cizích zdrojů.

Dalším z ukazatelů je **zadluženost vlastního kapitálu**, který znázorňuje podíl cizích zdrojů a vlastního kapitálu. Podnik ve sledovaném období dosahuje hodnot v intervalech od 8,26 % do 28,31 %, což je výrazně nižší hodnota, než je doporučená, ta je mezi 80 % až 120 %.

Ukazatel úrokového krytí nám říká, kolikrát je podnik schopen z dosaženého zisku uhradit nákladové úroky. Ve sledovaném období ukazatel nabývá, až s výjimkou roku 2018, kladných hodnot, kdy podnik ze zisku dokáže uhradit úroky nejvýše 27,95krát, a to sice v roce 2019.

4.9 Vybrané ukazatele s využitím cash flow

Podstata analýzy peněžních toků, je podnik upozornit na možné platební potíže a odhadnout, k jakému finančnímu výsledku podnik spěje.

Tab. 4.14: *Ukazatele s využitím cash flow*

	vzorec	2015	2016	2017	2018	2019
Obratová rentabilita	(2.29)	-24,73%	-5,69%	13,22%	12,39%	10,51%
Stupeň oddlužení	(2.30)	-57,60%	-36,55%	59,73%	121,72%	44,38%
Úvěrová způsobilost	(2.31)	-1,74	-2,74	1,67	0,82	2,25

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

Obratová rentabilita poukazuje na efektivitu podniku, která se vlivem záporného cash flow z provozní činnosti dostává do kladných čísel až v od roku 2017.

Stupeň oddlužení vyjadřuje poměr mezi financováním cizím kapitálem a schopností podniku vyrovnávat své závazky z vlastních prostředků. Hodnota ukazatele se od roku 2017 pohybuje v kladných číslech, což napovídá klesající finanční napjatosti pozice podniku.

Úvěrová způsobilost vyjadřuje, kolikrát musí podnik vytvořit danou sumu finančních zdrojů, aby pokryl své závazky. Nejvyšší hodnoty dosahuje tento ukazatel v roce 2019, kdy podnik musel finanční sumu pro pokrytí svých závazků vytvořit 2,25krát.

Analýza soustav ukazatelů

Podstatou soustavy ukazatelů je sestavení jednoduchého modelu, který zobrazuje vzájemné vazby mezi dílčími ukazateli vyššího řádu.

4.10 Du Pontův rozklad

Z tabulky 4.15 je patrné, že rentabilita vlastního kapitálu vypočtená jako podíl výsledku hospodaření po zdanění a vlastního kapitálu od roku 2015 postupně klesala. Nárůst zaznamenala až v roce 2019, kdy ukazatel činil 6,41 %. Z Du Pontova rozkladu je zřejmé, že pokles ukazatele rentability vlastního kapitálu nijak neovlivnil obrat aktiv, který měl za sledované období střídavý trend.

To, co ovlivnilo ukazatel ROE přímo byla rentabilita tržeb, která svým klesajícím trendem způsobila i pokles tohoto ukazatele.

Ukazatel finanční páky se do roku 2018, vyjma malého nárustu v roce 2017, snižoval což poukazuje na pokles podílu cizích zdrojů na pasivech. Tento jev, však nijak neovlivňuje rentabilitu tržeb.

Tab. 4.15: *Du Pontův rozklad*

	Obrat aktiv		ROS		Finanční páka		ROE
2015	0,392	×	4,20%	×	1,283	=	2,10%
2016	0,562	×	2,70%	×	1,139	=	1,70%
2017	0,453	×	1,27%	×	1,159	=	0,66%
2018	0,504	×	-15,37%	×	1,083	=	-8,39%
2019	0,434	×	12,57%	×	1,180	=	6,41%

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

Vybrané souhrnné modely hodnocení finanční úrovně

Cílem těchto modelů je vyjádřit souhrnnou finanční situaci podniku pomocí jednoho čísla, i když nemají takovou vypovídací hodnotu jako ostatní zmíněné ukazatele.

4.11 Model IN – Index důvěryhodnosti

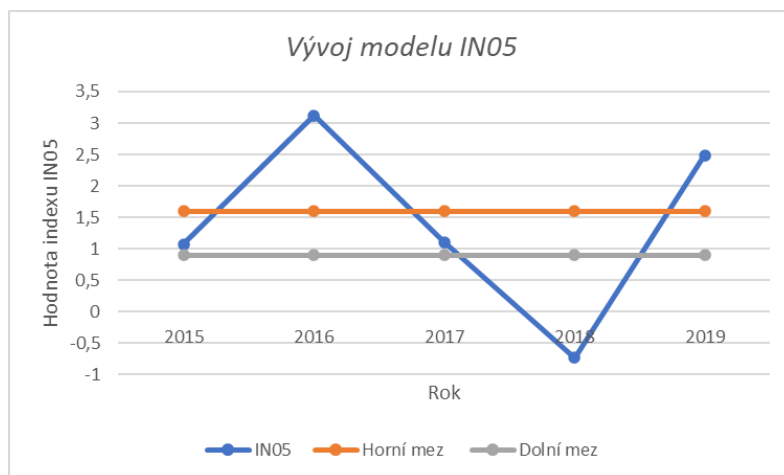
Tab. 4.16: Vývoj modelu IN05

	váha	2015	2016	2017	2018	2019
Cizí zdroje/Aktiva	0,13	0,0287	0,0159	0,0178	0,0099	0,0195
EBIT/nákladové úroky	0,04	0,0975	0,1921	0,1236	-1,967	1,0623
EBIT/Aktiva	3,97	0,0655	0,0611	0,0226	-0,3077	0,2132
Výnosy/Aktiva	0,21	0,1079	0,1646	0,1299	0,1574	0,133
OA/(KZ+KBÚ)	0,09	0,775	2,6824	0,8157	1,372	1,057
IN05		1,0746	3,1161	1,1096	-0,7354	2,485

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

Z modelu IN05 je patrné, že podnik tvoří hodnotu pouze v roce 2016 a v roce 2019, kdy je hodnota podstatně vyšší než 1,6, což je spodní hranice modelu IN05 pro podnik tvořící hodnotu. V letech 2015 a 2017 se podnik nachází v šedé zóně, tedy netvoří hodnotu, ale ani nebankrotuje. Nejnižší hodnoty podnik dosahuje v roce 2018 a to -0,7354, což je obrazem ztráty, které podnik ve zmíněném roce dosáhl.

Graf 4.14: Vývoj modelu IN05

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

4.12 Kralickův Quicktest

U uvedeného modelu lze oddělit vyhodnocení finanční stability od souhrnného hodnocení podniku a vyhodnocení probíhá ve třech krocích. Tabulka 4.17 informuje o vývoji výsledných ukazatelů v období 2015 – 2019. Podrobnější výsledky jsou zachyceny v příloze č. 8.

Tab. 4.17: *Vývoj výsledných ukazatelů Kralickova Quicktestu.*

	vzorec	2015	2016	2017	2018	2019
Finanční stabilita	(2.37)	2	2	2	2	2
Výnosová situace	(2.38)	0,5	0,5	2,5	2	2,5
Celková situace	(2.39)	1,25	1,25	2,25	2	2,25

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních výkazů družstva

Finanční stabilita je celém sledovaném období v šedé zóně, stále tedy nenabývá ideálních hodnot. **Výnosová situace** je v letech 2015 a 2016 neuspokojivá. Od roku 2017 jsou hodnoty tohoto ukazatele v šedé zóně. **Celková situace**, jakožto odraz finanční stability a výnosové situace, se ve všech letech nachází taktéž v šedé zóně a po celou dobu má střídavý charakter.

5 Shrnutí a doporučení

Aby bylo možné doporučit opatření k eliminaci nežádoucích jevů je důležité shrnout a zhodnotit skutečnosti zjištěné v kapitole čtvrté. Na základě zjištěných informací pak budou vhodná opatření doporučena. Pro zhodnocení finanční stability podniku byla provedena vertikální a horizontální analýza, analýza rozdílových ukazatelů a poměrová analýza. Dále Du Pontův rozklad na dílčí ukazatele a vybrané souhrnné modely hodnocení finanční úrovně.

5.1 Shrnutí

Na základě výše provedené finanční analýzy lze shrnout ekonomickou situaci v podniku následovně:

- *Aktiva ve sledovaném období mají střídavý trend. Největší propad mají v roce 2018, který byl z pohledu výsledku hospodaření nejhorší. Z pohledu na celé sledované období dochází u pasiv ke snížení podílu cizích zdrojů na celkových pasivech.*
- *Družstvo vykazuje záporný VH za běžné účetní období, pouze ve výše zmíněném roce 2018 a to - 3 510 tis. Kč.*
- *Přidaná hodnota ve sledovaném období vzrostla o 11 081 tis. Kč.*
- *Celková zadluženost podniku se pohybuje v hodnotách od 0,08 do 0,22 tj. od 8 % do 22 %.*
- *Okamžitá likvidita v roce 2019 dosahuje hodnoty 2,83. Hodnota koeficientu, která značně převyšuje spodní hranici 0,2 značí dostatečný stav peněžních prostředků vzhledem ke stavu krátkodobých závazků.*
- *ČPK ve sledovaném období střídavě roste a klesá. Podnik splňuje pravidlo solventnosti pouze v letech 2015, 2017, 2019.*
- *Společnost disponuje velkým množstvím zásob, což je vzhledem k podnikatelské činnosti zcela zřejmé. Doba obratu zásob je tedy na první pohled patrně vysoká.*
- *Součet všech poměrových ukazatelů po vynásobení danými váhami dosahuje v modelu IN05 nejnižší hodnoty v roce 2018, kdy je tato hodnota obrazem dosažené ztráty. V letech 2015 a 2017 je podnik, dle dané interpretace, v šedé zóně a nejlepšího výsledku s ohledem na model IN05 dosahuje podnik v roce 2016 a v roce 2019, kdy tvoří hodnotu.*

- *U Kralickova Quick-testu je hodnocena finanční stabilita po celé období v šedé zóně, stejně jako celková situace podniku.*

Po vyhodnocení výsledků finanční analýzy je možno tvrdit, že je podnik poměrně stabilní, vyjma roku 2018, kdy nastal obrovský propad, v důsledku extrémního sucha, které ten rok provázelo. To je jeden z důvodů, proč má většina ukazatelů střídavý trend, nelze totiž nikdy s přesností předpovědět vývoj klimatických podmínek pro ty nejdůležitější části roku, sice jaro a léto. Ani ukazatele aktivity nedosahují optimálních hodnot, podnik ale nevykazuje problémy s likviditou. Ukazatele rentability vykazují generování zisku v každém roce, kromě zmíněného roku 2018.

5.2 Doporučení pro stabilizaci výsledku hospodaření

Jednoznačné doporučení pro podnik, ve kterém nelze vůbec předvídat vývoj, který je ovlivněn zejména klimatickými podmínkami, je poněkud obtížné. Už na začátku roku jsou investovány do potřebných hnojiv, osiv a chemických prostředků statisíce, případně až miliony korun, u kterých nikdy není jasná návratnost v podobě hektarových výnosů při sklizni, která probíhá v létě. Úroda daného roku je odvislá také od výskytu hlodavců případně chorob obilovin.

Pro takový typ podniku je možné doporučit, aby jisté množství zásob sklizeného obilí zůstávalo ve skladě (pokud možno v podmínkách, které neovlivní kvalitu obilnin) vždy i do dalšího roku jako jistá rezerva, aby pokud by došlo k nepřízni počasí případně jiným situacím, které nelze ovlivnit, byly na skladě zásoby, kterým podnik po prodeji dosáhne tržeb.

Vyšších tržeb by družstvo mohlo dosáhnout, pokud by více nabízelo své služby mimo sezónní období. Příkladem může být zapůjčování strojů, traktorové práce nebo pronájem budov třetím osobám. Konkrétně pak třeba pomoc při údržbě silnic v období zimy, vyprošťování zapadlých automobilů nebo výkopové práce na stavbě. To samozřejmě úzce souvisí s následující podkapitolou s názvem Doporučení vztahující se k peněžním prostředkům.

5.3 Doporučení vztahující se k peněžním prostředkům

Podnik dosahuje dostatečné množství peněžních prostředků. Je tedy vhodné, aby si podnik tento trend zachoval. Jedna z možností, jak získat peněžní prostředky, je prodej strojů, které mají využití pouze dva měsíce v roce, a navíc mají vysokou poruchovost – tedy obilních kombajnů. Je důležité zvážit, zda nebude pro podnik lepší kombajny na dva měsíce v roce pronajmout, než vynakládat celoročně peněžní prostředky na jejich opravy a udržování. Dostatečné množství peněžních prostředků je také možno využít k nákupu dalších zásob nebo případným investováním do nových technologií snižující náklady. Konkrétně lze uvést nákup stroje s menší spotřebou pohonných hmot, s nižší poruchovostí a vyšší efektivitou práce (stroj je rychlejší, čímž dokáže zvládnout více výrobních procesů).

5.4 Doporučení vztahující se k zadluženosti

Pro doporučenou hodnotu zadluženosti podniku se uvádí interval od 30 % do 60 %. Podnik si v tomto ohledu počíná dobře. Vzhledem k dobré finanční situaci je možné v souladu se zásadou opatrnosti mimořádnými splátkami hradit své dlouhodobé závazky (úvěry, úroky, půjčky) a tím snížit výši cizích zdrojů.

5.5 Doporučení častějšího vyhodnocování finanční situace

Je zcela namístě vytvořit si střednědobý podnikatelský a investiční plán, kde je za potřebí čerpat z minulých let. Dále pak čerpat z finanční analýzy, tedy využít své silné stránky a ty optimalizovat. Ty, které jsou velmi dobré pak transformovat do těch slabších. A v neposlední řadě, provádět finanční analýzu v kratších časových intervalech (čtvrtletně, pololetně), srovnávat ji se stejným obdobím předešlých let a zhodnotit, čím jsou možné odchylky způsobeny.

Co se týče srovnávání a inspirování se metodami jiných stejně zaměřených podniků není zcela možné, neboť každý takový podnik má dle polohy a typu půdy jiné podmínky pro pěstování obilovin.

Na začátku března roku 2020 zasáhl Českou republiku nový a zákeřný typ koronaviru SARS-CoV-2 způsobující nemoc Covid-19. Na základě toho, vyhlásila vláda České republiky dne 13. března 2020 nouzový stav a s ním spojená restriktivní opatření, která se dotkla každého z nás, jakožto občanů České republiky, ale především právnických osob a drobných živnostníků, pro které byly důsledky opatření často likvidační.

Naštěstí neměly tyto restriktivní opatření na Zemědělské obchodní družstvo Tísek žádný dopad, přestože město Litovel, ve kterém má sídlo jeden z hlavních dodavatelů družstva, bylo díky velkému nárůstu počtu nakažených osob uzavřeno karanténou. Veškerá odebíraná hnojiva a chemické postřiky byly dodány již na počátku roku, a tak v avizovanou dobu již plně probíhaly traktorové práce a družstvo to nijak nepoznamenalo.

Největší hrozbou Zemědělského obchodní družstva Tísek pro rok 2020, je stejně jako tomu bylo v roce 2018, extrémní sucho, které odborníci považují za nejhorší za posledních pět set let.

6 Závěr

Bakalářská práce je zaměřena na hodnocení finanční stability vybraného podniku v návaznosti na finanční analýzu. Vývoj nelze nikdy přesně předvídat, ale pomocí metod elementární analýzy lze alespoň zhodnotit minulý vývoj a současný stav, pomocí čehož lze nastavit finanční řízení podniku.

Cílem práce bylo zpracování finanční analýzy za účelem posouzení finanční stability u vybraného podniku a navrnutí opatření pro její zlepšení. Samotnému praktickému zpracování finanční analýzy předcházelo studium odborné literatury, vztahující se k dané problematice, která je uvedena níže. Načerpané poznatky byly následně přeneseny do praxe pomocí výpočtu vztahující se k reálným údajům analyzovaného podniku.

K posouzení finanční stability vybraného podniku byla použita horizontální a vertikální analýza rozvahy a výkazu zisku a ztráty. Dále byly provedeny výpočty jednotlivých ukazatelů poměrové analýzy i analýzy stavových a tokových ukazatelů. V rámci dalších metod byl zpracován Du Pontův rozklad rentability vlastního kapitálu na dílčí ukazatele jako zástupce pyramidových rozkladů. Rovněž bylo provedeno hodnocení pomocí souhrnných modelů hodnocení.

V závěrečné části práce byla nejprve provedena rekapitulace zjištěných skutečností a následně navržena opatření pro zlepšení finanční stability podniku, která byla rozdělena do podkapitol. Konkrétní doporučení se týkala především stabilizace výsledku hospodaření, udržitelnosti a využití peněžních prostředků, optimalizace silných stránek podniku a častější tvorby finanční analýzy, ze které lze srovnat vývoj ukazatelů za sledované období s předešlými lety a tím i snáze zjistit příčiny vzniku případných odchylek.

Seznam použité literatury

1. BLAHA, Zdenek Sid a Irena JINDŘICHOVSKÁ. *Jak posoudit finanční zdraví firmy*. 3. rozšířené vydání. Praha: Management Press, 2006. ISBN 8072611453.
2. ČIŽINSKÁ, Romana. *Základy finančního řízení podniku*. Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 978-80-271-0194-8.
3. DLUHOŠOVÁ, Dana. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 3., rozš. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 225 s. ISBN 978-80-86929-68-2.
4. GRÜNWALD, Rolf a Jaroslava HOLEČKOVÁ. *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-86929-26-2.
5. KALOUDA, František. *Finanční analýza a řízení podniku*. 3., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-646-0.
6. KAŠÍK, Josef a kol. *Základy podnikové ekonomiky*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2013. ISBN 978-80-248-3163-3.
7. KNÁPKOVÁ, A., D. PAVELKOVÁ a K. ŠTEKER. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013. 236 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-4456-8.
8. MARINIČ, Pavel. *Finanční analýza a finanční plánování ve firemní praxi*. V Praze: Oeconomica, 2008. 191 s. ISBN 978-80-245-1397-3.
9. RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5534-2.
10. SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-3386-6.
11. SCHOLLEOVÁ, Hana. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0413-0.

12. SYNEK, Miloslav a Eva KISLINGEROVÁ. *Podniková ekonomika*. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-274-8.

13. ŠPIČKA, Jindřich. *Finanční analýza organizace z pohledu zájmových skupin*. Praha: C.H. Beck 2017. ISBN 978-80-7400-664-7.

14. VOCHOZKA, Marek. *Metody komplexního hodnocení podniku*. Praha: Grada, 2011. 246 s. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-3647-1.

Příspěvek ze sborníku

15. NEUMAIEROVÁ, Inka a Ivan NEUMAIER. *IN05. Evropské finanční systémy: Sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference*. [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2005[cit. 2020-03-16]. ISBN 80-210-3753-9. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/1456/sborniky/2005/evropske-financni-systemy-2005.pdf>

Legislativní opora

16. Zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů

17. Zákon č. 42/1992 Sb., o úpravě majetkových vztahů a vypořádání majetkových nároků v družstvech

Internetové zdroje

18. Mapa obce Tísek: *Google mapy* [online]. [cit. 2020-04-04]. Dostupné z: <https://www.google.com/maps/place/743+01+T%C3%ADsek/@49.790506,18.0038189,14z/data=!3m1!4b1!4m5!3m4!1s0x4713dd619cca4e57:0x400af0f6615fdf0!8m2!3d49.7926659!4d18.0146054?hl=cs-CZ>

19. Oficiální stránky obce Tísek: *Obec Tísek – Oficiální stránky obce Tísek* [online]. [cit. 2020-04-15] Dostupné z: <https://www.tisek.cz/>

20. Veřejný rejstřík a Sbírka listin: *Výpis z obchodního rejstříku* [online]. [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=605246&typ=PLATNY>

Ostatní dokumenty

21. Interní dokumenty Zemědělského obchodního družstva Tísek

Seznam zkratk

abs. Δ	<i>absolutní změna</i>
ČPK	<i>čistý pracovní kapitál</i>
DFM	<i>dlouhodobý finanční majetek</i>
DHM	<i>dlouhodobý hmotný majetek</i>
DM	<i>dlouhodobý majetek</i>
DNM	<i>dlouhodobý nehmotný majetek</i>
EAT	<i>čistý zisk</i>
EBIT	<i>zisk před zdaněním</i>
EBITDA	<i>zisk před zdaněním a úroky</i>
EBT	<i>zisk před zdaněním, úroky a odpisy</i>
KBÚ	<i>krátkodobé bankovní úvěry a výpomoci</i>
KFM	<i>krátkodobý finanční majetek</i>
KZ	<i>krátkodobé závazky</i>
relat. Δ	<i>relativní změna</i>
ROA	<i>rentabilita aktiv</i>
ROCE	<i>rentabilita celkového kapitálu</i>
ROE	<i>rentabilita vlastního kapitálu</i>
ROS	<i>rentabilita tržeb</i>
VH	<i>výsledek hospodaření</i>
VH BÚO	<i>výsledek hospodaření běžného účetního období</i>

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 6.5.2020

Kamila Šenková

Seznam příloh

1. Rozvaha společnosti, strana aktiv
2. Rozvaha společnosti, strana pasiv
3. Výkaz zisku a ztráty společnosti
4. Přehled o peněžních tocích společnosti ve zjednodušené podobě
5. Analýza cash flow
6. Horizontální analýza nákladů
7. Horizontální analýza výnosů
8. Kralickýv Quicktest
9. Seznam obrázků
10. Seznam tabulek
11. Seznam grafů
12. Seznam vzorců